

Nepriklausoma LIETUVA

Independent Lithuania

NR. 42 (185) KAINA 10 ct.

MONTREAL, 1950 m. SPALIS - OCTOBER 26 d.

PRICE 10 c. X META!

LAISVĖS VARPAS SKAMBINA-JAV PREZ. KALBA

PENKERIŲ METŲ JUNGTINIŲ TAUTŲ ORGANIZACIJOS SUKAKTUVIŲ PROGA BERLYNE SUSKAMBEJO LAISVĖS VARPAS. EUROPA RUOŠIAŠI GINTIS NUO UZPUOLIKŲ. VOKIETIJA ĮTRAUKIAMA Į EUROPOS APSIGYNIMO SISTEMĄ. KOMUNIZMAS UŽ JTO UŽTVAROS.

Penkerių metų Jungtinių Tautų Organizacijos jubiliejus istorijoje bus pažymėtas dideliais tarptautiniais laimėjimais.

1. Organizuotomis kolektyvinėmis JTO jėgomis Korejoje baigiamas karas, kurį buvo sukėlusios sovietinė komunistinė agresija.

2. Tolimesnei agresijai užkirsti kelius JTO politinė komisija didžiąja balsų dauguma nutarė kolektyvines taikos saugojimo priemones.

3. Kaip šių priemonių regionalinė, yra Europos Tarybos nutartoji kolektyvinė visos Europos gynyba, kurios sistemon įtraukiama ir V. Vokietija.

4. Specifikuota šios kolektyvinės gynybos dalimi yra 12-košis šiaurės Atlanto valstybių Paktas, kuris JTO sukaktuvėms praplečiamas į kitus — Viduržemio jūrų valstybių blokus.

5. Numatomas ir Pacifiko valstybių blokas.

Tokių būdu susidaro didžiulė taikos saugojimo sistema.

Ir tuo pačiu komunistinė — sovietinė agresija pastatoma už JTO taikos saugojimo užtvaros.

Reikšmingas mintis šioje dvasioje pasakė JAV prezidentas H. Trumanas JTO penkerių metų jubiliejaus proga. Iš kilmingame JTO posėdyje Trumanas iškėlė didžią JTO vertę ir su visa eile laimėjimų didelę tarptautinę moralę, kas mūsų laikų sūtemose yra nepaprastai svarbu. Trumanas sako, kad žmonija siekia nusikratyti vergijos likučius ir JTO taiktoms kaip tik padeda išrūpinti nepriklausomybę, o nepriklausomoms — ją išlaikyti. JAV tauta pasitiki JTO ir per ją tikisi išvengti naujo pasaulinio karo. JAV sutinka tartis su visais, bet karti patirtis įrodo, kad vienų pasitarimų mažai. Reikia konkretaus apsigynimo. JAV po karo demobilizavo visas karines jėgas, o kitos valstybės jas didino. JAV dėl to nusivylė, todėl turėjo imtis apsigynimo priemonių, bet tos priemonės tarnaus JTO chartos principams ginti. Deja, vi-

sos JTO komisijų pastangos suorganizuoti taiką ir nusiginklavimą atsimušė į Sovietų Sąjungos nesukalbamumą, dėl ko visa eilė tarptautinių problemų liko neišspręsta. Nusiginklavimas, sako Trumanas, gali būti tiktaisi visuotinis, o ne dalinis. Amerika ir visos demokratinės pasaulis tam yra pasiruošęs, bet jis vėl susiduria su SSRS pasipriešinimu. Bet JTO pastangomis bus pasiektas visuotinis nusiginklavimas, — tada žmonija galės pradėti laimingą gyvenimo laikus. Amerika prieš prisidės visais savo resursais.

Toms Trumano mintims pritarė laisvame Berlyne JTO jubiliejaus dieną suskambėjęs Laisvės varpas.

Prie jo kalbėjo gen. Cley ir McCloy, paskelbę, kad Laisvės varpą girdės visos pasaulis ir kad jis visai žmonijai skelbia laisvę ir taiką. Ir tikrai tą Laisvės varpo laisvės šauksmą per-

davė viso pasaulio radijo stotys.

Šioje taikos ofenzyvoje, kuri gali sutrukdyti ankstesnį Sovietų agresijos prasišverimą kiekilgiam laikui, idios atrodod Prancūzijos parlamento pakitusios nuotikos. Priešingai Vokietijos įjungimui į Europos gynybos nuo sovietinės agresijos sistemą, Prancūzai pagaliau nusileido.

Viduržemio jūros gynybos sistemon yra įtraukiama Turkija ir Graikija. Jeigu pridėti dar ir Ramiojo vandenyno sričių gynybos sistemos užuomazgos sudarymą, tai noromis, nenoromis turime susidaryti vaizdą, kad nėra pagrindo sudaryti įspūdį, kad komunistinis imperializmas susivaldys ir atsisakys savo tikslų. O jeigu taip, tai

nauji konfliktai neišvengiami. Jie jau vystomi Indokinijoje ir Tibete.

Iš to gi reikia daryti išvadas,

kad nors JAV prezidento kalba JTO jubiliejaus proga ir bando padėti vaizduoti ne visai tamsiomis spalvomis, bet ir šiuo atveju nėra pagrindo laukti, kad taika jau tikrai yra laimėjusi. Šią padėtį begalima vertinti tiktaisi, kaip kolektyvinio gynybos priemonių nutarimą, kuris anaipol negarantuoja žmonijos nuo naujo pasaulinio karo. Ypač, kad sovietinis imperializmas yra iš esmės nepasiduodas jokiam suvaldymui, išskyrus fizinės jėgos panaudojimą, kaip tai buvo Korejoje. Be to, Maskva organizuoja satelitus prieš visą žmoniją. Tam įrodymas yra Prahos įvykęs aštuonių komunistų užgrobtų šalių ministerių konferencija ir jos nutarimai, nukreipti prieš demokratinį pasaulį.

Gera tiktaisi konstatuoti, kad žmonija mobilizuoja kolektyvines apsigynimo priemones, kurios tikrai bus reikalingos. k.

KARAS KOREJOJE VISAI BAIGIAMAS

KOMUNISTAI BĖGA IR PALIEKA BAISIŲ PIKTADARYBIŲ. DAUGYBĖ BELAIS VIŲ IR KARO MEDŽIAGŲ. ORGANIZUOTAS PASIPRIEŠINIMAS JAU IŠNYKO. VISA KOREJA JTO JĖGŲ UŽIMTA.

Kai skaitytojai gaus šį „NL“ numerį, karas Korejoje jau bus baigtas. Greičiausiai jau bus nutilę ginklai. Tiktaisi visas kraštas bus nusiaubtas karo audros ir komunistų žiaurumo padarinių. Korejos gyventojai, išėję iš medžiaginių ir moralinių slėptuvių, darysis ir žiūrės, nuo ko pradėti naują gyvenimą.

Paskutinės žinios pranešė, kad sovietų pasipriešinimas šiaurinėje Korejos dalyje buvo visai palūžęs. Komunistų kariuomenė nespėjo trauktis ir tūkstančiais ėjo į JTO nelaisvę. Nelaisvių skaičius buvo pakilęs ligi 150.000. Be to, daugybė tankų, šimtai vagonų karo medžiagų ir tt.

Beliko tiktaisi baigti valyti nuo žmogžudiškųjų likučių kraštą, kurio kiekvienoje vietoje randama komunistų pridarytų piktadarybių: šimtai nužudytų JTO karių, žvėriškai iškerstų civilinių gyventojų.

Greta to, konstatuota tik ką Rusijos valdžios prisiūtų ir dar neišpokuotų karo medžiagų ir ginklų, kurie yra paskutinės gamybos. Vansan uostas, kaip paaiškėjo, buvo užminuotas Sovietų minomis. Sovietų kriminalas palaikant Korejos komunistinę agresiją yra įrodymas jau daiktiniais įrodymais. Todėl, Korejos „Nurnberge“ reikia laukti visiško Sovietų Rusijos demaskavimo.

Bet šis JTO žygis yra didžiulis istorinis įvykis, nuo kurio pareis ateitis. Korejos karas iškelia naujus demokratines žmonių moralinius ir medžiaginius laimėjimus.

Taigi karas Korejoje baigiamas. Teisybė laimėjo. Dabar lauksime, kad teisybė juo greičiau laimėtų ir visame pasaulyje.

Jie buvo godūs

Rusai dabar apgailestauja savo plieno bado skubėjimą, ka-

da po karo nudrąškė einančius geležinkelius, pervesdami juos vienbėgiais iš rytų Vokietijos į Berlyną. JAV kariški žinovai žino, kad šių geležinkelių nepajėgumas turis rimtai kliudyti rusų planams užpulti Berlyną. Tikima, kad Maskva, mažiausiai, yra padariusi žygių šiuos geležinkelius atstatyti, tačiau ligi dabar nieko apčiuopiamo nenuveikta.

Geros dienos „kopteriams“

Kariškoji tarnyba užsakė daugiau kaip 200 helikopterų, dvigubai negu jų yra iš viso. Dėl to gamintojai pranašauja išvystyti gamybos techniką, kuri tokio sparnuotio kainą su mažinsianti 20—30%. Armijai palikę gilų įspūdį tie metodai, kuriais naudojosi laivyno pėstiniai (marinai), panaudojami kopterį Korejos karo lauke tikimui ir sužeistųjų perkėlimui, ir dabar užsako 8 vietų modelius.

POLITINIS VEIDRODIS

Pagal naujausį NEWSWEEK periskopą.

RAŠO BR. AUŠROTAS

Naujoviški kautynių būdai

JAV armija, pasimokiusi Korejoje, ypač pabrėš partizaninio karo vedimą savo ateities planuose. Bus organizuojami ir tobulinami ypatingi kautynių vienetai, kurie padėtų vietos partizanams. Ir įvairios tautos bus studijuojamos, kad nusprendus, kurios jų grupės kovotų ir kaip joms padėti...

Taip pat yra slapta programa apmokyti specialias parašiutininkų komandas strategikiems taikiniams užpulti prieš kariniuose ir pramonės centruose. Šie parašiutininkai gali būti ginkluoti atominėmis sprogstamomis medžiagomis.

Dar daugiau parengtų vyrų.

Jungtinio štabo viršininkai planuoja peržiūrėti „Atsargos“ ir „Tautinės Apsaugos“ politiką, kad turėtų dvi atski-

ras pajėgas: 1. tikrą „Parengties Rezervą“, pasirengusį aktyviai tarnybai laike dalinės mobilizacijos, kaip dabartiniu metu ir 2. skaitlingesnes apmokytas jėgas, kurios būtų pašauktos tik totališkos mobilizacijos atveju. Štabo v-kai jaučia, kad dabartinė programa yra netinkama vyrams, norintiems tarnauti visuotiname kare, bet to negalintiems, dėl nenoro palikti darbus ar šeimas, trumpo laikotarpio veiksmams.

Korejos rinkimų atidėjimas.

Gal metus ar daugiau, pažadėjęji Korejai laisvi rinkimai turėsia susitrukdyti, kad sudarius P. Korejai sąlygas sustiprinti savo įtaką šiaurėje. Nors prieškarinio raudonųjų režimas buvo nepopuliarus, kad apie 4.000.000 š. korejiečių perbėgo paralėlę į pietus, tačiau bijoma, kad amerikiečių bombavimas, ir priedo propaganda apie „baltąjį imperializmą“ yra sukurę išlaisvintoms žymią opoziciją. Tarp kita ko, nors Baltieji Rūmai pritaria JT sprendimui apibrėžti Syngman Rhee autoritetą tik P. Korejai, tačiau jo vyriausybei bus suteikta pilna galimybė rungtis ateities rinkimuose.

Brangi „Policinė Akcija“.

Apytikriai, Gynybos Departamentas apskaičiavo, kad Korejos karo išlaidos šiuo metu siekia tarp 1 ir 1,5 miliardo dolerių. / Tai neįeina algos kariams, normalios vykdymo išlaidos, normalus degalų suvartojimas ar kitos sumos, tiesioginiai negalinčios būti surištos su kovomis.

JT žinutės

Rusų JT delegacija ramiai užsiima su nepaprastai žymiu skaičiumi kitų delegatų prie pietų ir vakarienių, tikėdamasi tuo būdu sutrukdyti Acheson'o keturių punktų planą, kurią JT pilnatį paverstų saugumo organu...

Dabar, beveik, atrodo tikra, kad JT visumos posėdžiai tęsis ir po Kalėdų.

Didelė Kanados lietuvių visuomenės veikėja, buvusi „Nepriklausomos Lietuvos“ redaktorė ir KLCT narė, dabar Tautos Fondo vedėja Kanadoje p-lė Marija Arlauskaitė spalio 22 d. Montreale lietuvių gražiai pagerbta iškilmingu subu-

vimu, kuriame dalyvavo per 200 asmenų. Jos veiklą gražiai įvertino gražiomis kalbomis ir gausiais sveikinimais G. Rukšėnas, kun. Kubilius, KLCT pirmininkė P. Juškevičienė, išteikusių visų vardu brangias dovanas ir KLCT vardu simbolinio atai-

lyginimo už jos darbus „NL“ 100 dol. čekį, kun. Vilkaitis, Montreale ALOKO vardu S. Kęsgaila, išteikęs Lietuvos Istorią, kun. Stankūnas, senųjų Kanados lietuvių vardu A. Novickis, DLK Vytauto klubo pirm. D. Norkeliūnas, „NL“

red. Kardelis, Montreale LAS vardu p. Kudžma, senųjų montrealiečių vardu p. Sakalas, KL S Montreale sk. vardu p. Balzaras, naujai atvykusių vardu P. Adamonis ir J. Jurėnas, rašančių vardu J. Parojus, asmeninių draugų vardu p. Juškevi-

čienė, senjorė, KLS centro var du J. Adamonis, o iš Toronto telegrama pasveikino Kanados Lietuvių Moterų Bendruomenės Toronto apylinkės vardu pirmininkė p. Mankuvienė. So-

sių metų ir nepalūžtamos energijos dirbti tautos ir tėvynės viduryje sėdinti su sena savo labai Arlauskaitei ir Motinėlei,

Nepriklausoma Lietuva

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis
Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.
3A Fourth Ave., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada
Telefonas: TR. 9735

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates
Kanadoje \$ 4.00 Canada \$ 4.00
Užsieny 4,50 Other Countries 4,50
Australijoje 5,00 Australia 5,00
Teksto eilutė 15 ct. Paieškojimų kaina 1,00
Adresų pakeitimas 25 ct. (smulkiais pašto ženklais)
Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą gauna nuolaidų.

„NEPRIKLAUSOMA LIETUVA“ KREIPIASI Į JUS

Nelengvas visų lietuvių kūrėsimas Kanadoje. Nelengvas buvo kūrėsimas anksčiau, prieš 20 — 30 metų, atvykusiųjų, nelengvas jis ir dabar atvykusiųjų. Tas ir suprantama, nes naujame krašte beveik visiems tenka kurtis visai iš naujo. Tikrai dideliu darbu ir pasiryžimu iškovoti sau gyvenimą ir geresnės jo sąlygas visi ateiviai tėti ir, kas galima laimėti, laimi.

Galima pasidžiaugti, kad vis dėlto daugumai pasiseka, nors, gal, ir ne geriausiai, bet vis dėl to susidaryti tokias sąlygas, kad galima būtų išsilaikyti ir gyventi.

Tokioje, jeigu ne sunkesnėje, padėtyje yra Kanados lietuvių spauda. Jos kūrėsimas sąlygos ypatingai yra sunkios. Ligšiol dar nė vienas spaudos darbas Kanadoje neapsimokėjo. Visą laiką jis yra reikalingas paramos ir permanentinio šelpimo. Bet tokia padėtis tėra laikinė, nes taip tęstis amžinai negali.

Tikimasi, kad susikūrus Kanados Lietuvių Bendruomenės, bus sudarytos būtinos sąlygos ir savajai spaudai — lietuviškai knygai ir lietuviškam laikraščiui.

Tačiau kol tai įvyks, gyvenimas nelaukia ir kasdien stato naujus reikalavimus.

Trejus metus globota patriotingos lietuvių šeimos „Nepriklausomos Lietuvos“ redakcija ir spaustuvė pagaliau atsiduria benamės padėtyje. Ligšioline glوبا ji begalės naudotis tikrai ligi šio lapkričio 30 dienos. Toliau jau nebus įmanoma delsti, nes toks yra ir miesto savivaldybės parėdymas. Terminas aiškus ir galutinis.

Reikia būtinai keltis. Prieš KLCT ir „Nepriklausomos Lietuvos“ spaudos bendrovę atsisotjo klausimas: kur ir kaip keltis?

Jeigu keltis vėl į kokį rūšį, už kurį teks sumokėti didelę nuomą ir vis dėlto neturėti minimališkų sąlygų plėstis, tai tas bus tikrai lėšų eikvojimas ir ne tekimas jokių ateities perspektyvų. Todėl nutarta keltis į nuosavas patalpas, kuriose galima būtų nesivaržyti dėl darbo laiko ir perspektyvų išsiplėsti ir spaustuvę, kuri galėtų atlikti ir kitus darbus — pirmoje eilėje lietuviškus ir toliau — taip plėstis, kad spaustuvė galėtų veikti kaip spaustuvė pilna žodžio prasme, kuri iš to

Kam sunku iš karto įmokėti 10 dolerių, gali mokėti dalimis. Bet pirmutinis įnašas ir pasidėjimas išpirkti bent vieną akciją — šėrą, tuo pačiu bus jau netikėtai užtikrinamas medžiaginės paramos, bet ir moralinis padrąsinimas ir paskatinimas.

Tikime, kad tautiečiai bendruomeninę spaudą parems nuo širdžiai ir tuo pačiu sudarys sąlygas ne tik išsilaikyti, bet ir plėstis iki tokių sąlygų, kurios užtikrintų tvirtą ir pastovų liet-kos spaudos gyvavimą.

Visiems patriotiniams ir bendrąjį reikalą paremsiems tautiečiams bus dėkinga lietuvių tauta ir Lietuva.

J. Kardelis.

RAIMUNDĄ GRIGALIŪNĄ

ir

p-lę GENĘ VANAIGAITĘ,

sukūrus lietuvišką šeimos židinį, J. A. V., sveikina ir linki gražios ir laimingos ateities.

Sesuo Sigutė ir švogeris Juozas Zemačiai.

Aukštaitis.

Dabartinio Lietuvos gyvenimo vaizdai

2. Klausimą, kodėl vokiečiai bėga nuo bolševikų, jie atsakydavę: „Pavargome po švėtimus kraštus bekariaudami, o karui galo nematyti; gana, už teks. Vistiek viena iš kariaujančiųjų turi laimėti. Nebenorime kariauti ir traukiamės į savo kraštą“.

Plentu pamažu nuslinko pirmyn ir šunų veikimas transportas.

Pasirodė didesni vežimai. Tai buvo daugiausiai tik ant dviejų ratų irgi nedideli vežimai, kuriuos buvo įkinkyti karvės arba jaučiai. Vėliau

plentu praslinko Ukmergės link keletas tankų ir labai nedaug auto sunkvežimių. Tik į ketvirtą rusų kariuomenės judėjimo dieną pasirodė kavalerijos pulkas, kuris buvo apginkluotas, o kariai (ukrainiečiai) sveiki stiprūs vyrai ir gana gerai aprėdyti. Taip atrodė ir tokia buvo rusų kariuomenė, kuri Zarasų — Kauno plentu žygiavo 1944 m. liepos mėn. Ukmergės link.

Ir kur tik praėjo šitie rusų kariuomenės būriai, Lietuvos ūkininkų laukai, daržai, sodnai ir sodybos atrodė lyg čia būtų

Istorinių įvykių prisiminimai.

Rusija šeimininkauja pavergtoje Lietuvoje

IŠSIAMAS LIETUVOS TUR TŲ NUSAVINIMAS IR GRCBIMAS VISOS VALSTYBĖS MASTU.

Vienas svarbiausių Sovietų Rusijos uždavinys buvo apgrobti okupuotus kraštus ir ką nors duoti savo nualintai „didžiąjai tėvynei“.

Sovietų Rusija ir Vilnių Lietuvai atidavė jau gerokai apgrobta. Ir pats perdavimas užtruko tikrai todėl, kad rusai dar nebuvo spėję Vilniaus apgrobti. Perdavimo užtrukimas susidarė iš to, kad Sovietų Są-

Vajus „N. L.“ būstinei

„NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS“ NAMŲ STATYBOS VAJUS. SPAUDOS BENDROVĖS „NL“ NEĮTEIKTŲ AKCIJŲ SĄRAŠAS

Kaip praėjusiam „Nepriklausomos Lietuvos“ numerio buvo paskelbta, „Nepriklausomos Lietuvos“ redakcija ir spaustuvė būtinai turi iki lapkričio galo išsikelti iš dabartinių patalpų ir, kad darba galima būtų plėsti, būtinai išsigyti savo patalpas, nors ir kuklias. Tuo tikslu KLCT ir Spaudos bendrovė „Nepriklausoma Lietuva“ statybos reikalams paskelbė 2.—3.000 dolerių vajų. Džiugu, kad eilė tautečių jau tuojau atsiliopė ir jau prisiuntė pirmuosius „NL“ bendrovės šėrų-akcijų, statybos reikalams, pirkimus. Štai ir jų sąrašas:

20. Kazys Stanys... \$ 10,—
22. A. Sutkaitis... „ 10,—
21. R. Simaniūškis... „ 10,—
23. A. Mankus... „ 20,—
24. B. Jonušienė... „ 10,—
25. J. Dėdinas... „ 10,—
26. Lietuvių Darbininkų Dr-ja Montrealy... „ 20,—

Gauta ir pasižadėjimų.

Ačiū pirmiesiems už skubų atsiliopimą ir maloniai prašome atsiliopiti ir visus malonius „NL“ skaitytojus.

Sp. b-bė „NL“ ir KLCT.

praūžęs alkanų skėrių (šarančių) debesys. Jie nieko neklausė, viską ėmė, skerdė gyvulius, viską valgė ir gyvuliams šėrė, o sau ėmė, kas jiems patinka; ko negalėjo sunaudoti — naikino beprasmiškai.

Lietuvą užplūdo rusai.

Praslinkus raudonosios armijos daliniams ir nuriedėjus frontui tolyn, atsirado bolševikų vietinė administracija ir prasidėjo naujas, jau bolševikiškas gyvenimas.

Visas administracines vietas apskrities mieste užėmė atėjūnai rusai. Komunistuojantieji lietuviai buvo pastatyti tik į žemės, nereikšmingas tarnybas. Lietuvos kaimą applūdo visokio plauko rusai: kariai, enkavedistai ir visoki rusai valdininkai bei komunistų partijos žmonės. Ir vargas buvo tam ūkininkui, kuris bandė šiai gūjai prieštarauti, norėdamas savo turtą arba maisto likučius gelbėti. Mažas prieštaravimas žodžiui ir — kulka į kaklą.

Kartą pas A. užėjė du ginkluoti rusai. Ko jie norėjo ir ką būtų darę, nežinia, nes vos jiems įėjus į vidų, į kiemą įjojęs rusas — enkavedistas; tie du ginkluoti rusai, kai tik pamatė enkavedistą, tuojau nėrė lauk ir nuėję pas kitą ūkininką, jo kaimyną. Enkavedistas, gavęs iš p. A. keletą stiklinių samogono ir jį išgėręs, išjojęs savais keliais; bet dar enkavedistas tebeigeriant pasigirdė kaimyno sodyboje šūviai, kur buvo nuėję minėti du rusai.

Vos enkavedistui išjojus p. A. nusukubėjęs pas savo kaimyną pasižiūrėti, kas ten dedasi. Ten jis pamatė, kad jo kaimynas nušautas, o lavonas įmestas į griovį su vandeniu. Tuo jau buvo pranešta rusų — bolševikų administracijai apie ūkininko nužudymą. Bet rusų administracija ir tai neatkreipė jokio dėmesio ir nepadariusi jokio tyrinėjimo apie ūkininko nužudymą. Panašiomis aplinkybėmis jau pirmaisiais bolševikų okupacijos metais apie dešimt p. A. kaimynų — ūkininkų žuvė. Klauku ir griaudu man buvo klausyti, kai p. A. man pasakojo apie šituos žudymus, kiekvieną paminėdamas vardu, (kas, kada ir kaip buvo nužudytas, jie visi buvo ir mano kaimynai. Anais laikais, kai Lietuva buvo dar laisva ir kai žmogaus gyvybę saugojo įstatymai, aš tuos visus nužudytus p. A. kaimynus pats gerai pažinojau. Tai buvo smulkūs, ne

turtingi ūkininkai; geri, ramūs ir darbštūs Lietuvos artojai. Antroji Lietuvos kaimų ir miestelių ryškėte buvusi — iš Rusijos pulkais priplūdę elgetos. Jie pradėjo į mūsų kraštą plūsti jau 1944 m. rudenį. Daugiausia tai buvė Rusijos kolchozų išbadėję, išalkę žmonės. Jie lyg musės aplipė traukinius, ant traukinių stogų, be bilietų, važiuavė iš Rusijos į Lietuvą, ir ėję per kaimus, miestelius, maldaudami iš mūsų gyventojų tai duonos kąsnelio, tai nors kelių bulvių. Šitie elgetos buvo vyrai, moterys ir net 5—6 metų amžiaus vaikai. Jie buvo nešvarūs, apiplyšę, išblyškę, išbadėję. Kaip p. A. pasakoja, vaikų rankos, kojos, atrodė kaip šiaudeliai. Dažnas iš jų dėkodavęs, jei gaudavęs nors keletą senų ar susalusių bulvių. Bet greta su šiomis nelaimingomis gyvomis būtybėmis pasirodžiusios ir organizuotos ginkluotų plėšikų bandos. Dažnai būdavę sunku atskirti, kas po tais elgetos skarmalais slepiasi: ar nelaimingas išbadėjęs rusas — kolchozininkas, ar plėšikas, ar šnipas, pasiūstas žiūrėti, ar nepamatys kur lietuvių partizanų. Dėlai to būdavę ir labai žiauriai atsitikimę.

Lietuvos partizanai, patyrę, kad kartais po tais rusų elgetomis slepiasi jų išdavikai — šnipai ir pranešinėja rusams apie juos, pradėjo tuos elgetas naikinti, jeigu su jais susitikdavę miške. P. A. papasakojo porą šiurpulingų savo pergyvenimų.

Kartą jis nuvažiavęs į gretimą mišką malkų parsivežti. Buvęs tik-ką iškritęs pirmas sniegas. Miške užvažiavęs siauru keleliu, kuriuo tik vietiniai ūkininkai retkarčiais pasinaudoja. Bevažiudamas pamatęs, kad skersai kelią gulįs žmogus. Su laikės arklį ir priėjęs pasižiūrėti. Kada priėjęs arti, jis apstulbęs iš išgąsčio: ant to kelio gulėję trys nušautų rusų „elgetų“ lavonai: senyvas vyrais, jaunuolis apie 20 metų ir vaikas apie 12 metų. Persigančęs p. A. arkliai gerai užkirtęs ir sprukęs atgal; — namo grįžęs aplinkiniai keliais ir tik tada nusiraminęs, kai tą pačią dieną ir vakarą pradėjo lynoti ir sniegą nuleidę; tuo būdu niekas nebegalėjo susukti jo vėžių ir prie jo prisikabinti bei jį apkaltinti rusų nužudymu. Apie šį įvykį p. A. niekadus niekam neprisitaręs.

Bus daugiau.

Rašo J. Kardelis.

Rusai viską grobė, ką tik-tai spėjo pagrobti.

Taigi, oficialiai vykdomieji nusavinimai vyko savo keliu, o lygiagrečiai Lietuvos turto grobimas savo keliu. Bet ir nusavinimas turtus nesunku buvo grobti, nes nusavinimas nebuvo tvarkingas nes beveik niekur nebuvo daroma inventori-zacija. Ką pagrobė — pagrobė, o iš neinventorizuoto turto nesunku ir privačiai grobti. To dėl vyko didžiulis Lietuvos turto grobimas — kolektyvinis ir individualus.

Viskas plaukė į Rusijos gilumas. Plaukė plačia ir gilia srove. Ir kai visa tai sumeti; kai pagalvoji, jog Lietuvą grobė pirmą kartą bolševikai, grobė ją vokiečiai — naciai; grobė ją antrą kartą bolševikai, — o ji ir dabar dar nepalyginamai turtingesnė, negu „didžioji“ Sovietų Rusija. Todėl,

koks darbštus buvo nepriklausomos Lietuvos lietuvis!

Kiek jis turtų per tuos trum-pus 22 metus sukūrė, kiek gėrybių sukauptė, kaip sparčiai jis tobulino savo gyvenimą! Ir jeigu ne klasingieji ir grobuoniški kaimynai, lietuvis ligšiol tikrai būtų pasivijęs Amerikos gerbių ir savo šaly būdamas būtų daug laimingesnis už Amerikos pilietį, kuris yra padarytas dalimi robotu.

Štai grobimo ir nusavinimo faktai, oficialiai konstatuoti:

Spalio 2 d. Lietuvos TSR vi-daus reikalų laudies komisaro pavaduotojas saugumo majoras Gladkov išleido įsakymą „paimti visus kunigus formaliarinen ataskaiton“. Šitas dalykas lietuviškai reiškė, kad visi kunigai turi būti stropiai sekami ir dėl menkiausio įtarimo suimami ir talpinami kalėjim-an su visomis baisiomis pasekmėmis.

Spalio 3 d. Buvusiose Lietuvos Žemės banko patalpose, jo turtai ir dalimi pasilikusių senų tarnautojų, suorganizuota Sovietų Sąjungos Žemės banko respublikinė kontora, valdoma iš Maskvos.

Spalio 8 d. Nusavinant paimtas valstybės žinion laivinin-kystės įmonės ir Lietuvos vi-daus upių laivynas.

Spalio 16 — 17 d. Nusavin-tos dar 433 prekybos įmonės.

Spalio 28 d. Nusavinti kino teatrai, filmoms nuomoti konto-ros su visu turtu bei įrengi-mais ir taip pat kilnojimų kinų filmų aparatai. Be to, nusavinti viešbučiai, ligoninės,

JUOKDARIAI...

Partija be garbės.

Jeigu meluojama, apgaudinė-jama, smurtauojama, tai garbės, savaime aišku, nėra. Bet štai dar vienas ryškus faktas: So-vietai, valdomi vienos komunis-tų partijos, 8 mėnesius boikota vo JTO Saugumo Tarybos posėdžius. Bet dabar, gavę kolektyvinį antausį ir pamoką Ko-rejoje, sugrįžo į JTO Saugu-mo Tarybą... Jie sugrįžo net į Rytų komisiją, iš kurios buvo pasitraukę todėl, kad joje da-lyvauja tautinės Kinijos atsto-vas. O dabar? — Dalyvauja ir tas pats atstovas, dėl kurio jie buvo pabėgę iš komisijos, da-lyvauja ir greta sėdi su tuo ats-tovu ir Sovietų atstovas...

Tai koks komunistų garbės su-pratimas... Gavę antausį, ap-silaizė ir nurimo, kaip avinė-liai...

Taigi teisingas pasakymas: kumščiu kas švaistosi — nuo kumščio ir nurimsta...

Mizaros mizerija.

Tikra Mizaros mizerija išei-na kai jis kalba apie kapitaliz-mą. Jam nepatinka Amerikos vietus.

Mnadrapykis.

Argi ne mizerniausia Miza-ros mizerija.

Andrulis jau truputį pamokytas...

Andrulis, iškėlus jam bylą dėl destruktivinio darbo, žy-miai pakeitė savo raštų toną: dabar jis jau ne toks aklipėšiš-kas ir ne toks arogantiškas kaip anksčiau būdavo.

Aišku: blogas Amerikos gy-venimas, bet... vis dėlto geres-nis, negu pats geriausias Sovie-tinės Rusijos... Andrulis tą gerai jaučia... Jis tikrai kitas kvailina, o pats žino, kokių ro-jumi kvepia deportacija į so-mą.

Mnadrapykis.

Mnadrapykis.

Kur yra didžiojo konflikto raktas?

Rašo Br. Aušrotas

Rusija pasirengusi derėtis dėl Korejos ir kitų klausimų. Po didžiulio smūgio šiame Azijos kampe, Maskva pradedanti naują taikos puolimą. Tačiau, „Newsweek“ nuomone, ši alyvų šakelė yra vylinga, slepianti didžiulį pavojų. Šio populiarus amerikiečių žurnalo bendradarbių žinios, surinktos plačiame pasaulyje, atidengia uždangą, už kurios vyksta nervinga kova.

Bandyamas suartėti per JT

N. Yorke Vakarų diplomatai sutinka, kad Višinskis, atvykdamas į JT visumos suvažiavimą, atsivežęs įsakymą sutvarkyti Korejos problemą. Tą parodą jos pasikeitęs nuosėdumas. Rusų sąlygos, esą išstatisiančios kietiems bandymams amerikiečių diplomatai: ar ji sugebės išnaudoti Korejos pergalę kaip didžiulį politinį laimėjimą.

Pirmasis susitarinimo bandymas atliktas per Romulo (buv. JT p-ko) išleistuves, kada Gudijos ir Ukrainos užs. r. ministrai Kuzma Kisieliovas ir Anatolijus Barsovas atkakliai ieškojo amerikiečių draugystės. Jie įrodinėję, kad reikia su tvarkyti Korejos problemą. Jiems nurodžius, kad viskas priklauso nuo S. Sąjungos, atsakę, kad š. korejiečiai tapę nesuvaldomi, ir Maskva negalinti jų pasiekti. Stebėtojų nuomone, šis pareiškimas rodo, kad Maskva š. Koreją pasirengusi „išmesti per bortą“.

Paskutiniu metu Vienoje naujai paskirtas politinis komendantas patarėjas Austrijos užs. reikalų ministeriui pareiškęs, kad Korejos karas esąs „ab surdas“, o Pakistano sostinėje Karachi sovietai slapta kreipėsi į vyriausybę Korejos reikalui.

JAV diplomatai taip pat pastebėjo, kad paskutinėmis savaitėmis Koreja buvusi išmesta iš radio ir spaudos puslapių, kur amerikiečiai buvę koliojami, „kaip korejiečių žmogžudžiai ir kriminalistai“.

Vienas satelių diplomatas, neseniai buvęs glaudžiose santykiuose su rusais, privačiai pranašauja: „Koreja rusams yra tapusi puikiu mokytoju. Anksčiau rusai buvę ištikimi, kad ką jie bedarytų vis tiek amerikiečiai netaps agresyvūs ir negins toli esančių sričių. Ši tai leido jiems daug pasiekti. Tačiau Koreja sumaišiusi jų kortas. Ši pamoka juos galinti įtikinti, kad hitleriškai nekru-

vinų laimėjimų laikas baigėsi ir nuo dabar reikia gražiai elgtis arba rizikuoti Amerikos karą prieš Rusiją“.

Anglijos nuomonės: rusai mokėtų aukštą kainą

Ten tikima, kad rusai greitai nieko nepradės agresyvaus ar provokuojančio. Labai atsadarbių žinios, surinktos plačiame pasaulyje, atidengia uždangą, už kurios vyksta nervinga kova.

Dar įdomesnis pranešimas yra iš New Delhi. Rugsėjo 14 d. raudonosios Kinijos ambasadorius gen. Yuan Chunghsien, kalbėdamasis su Indijos ministru, pareiškė, kad Rusijos sutvarkymą mokėtų „aukštą kainą“. Jis pridūręs, kad jeigu vakariečiai būtų pasirengę derėtis dėl Korejos, Formozos, raud. Kinijos priėmimo į JT ir Japonijos taikos sutarties, tada sovietai, greičiausiai, būtų sukalbamesni, „net Europoje“.

Iš šio pasikalbėjimo Nehru padaręs išvadą, kad Kinija ir Rusija bijosi Amerikiečių.

Kiti šaltiniai iš už geležinės uždangos rodo, kad Rusija veltikisi sulipdyti keturių užs. reikalų ministrų tarybą, kuri pirmoje eilėje spręstų Kinijos reikalą.

Iš Prancūzijos — malonūs žodžiai

Vienas žymus stebėtojas ir komunistų politikos žinovas, turįs ryšių satelinėse valstybėse, apie Rusijos naują ponaiką taip sako: jau daugelis savačių yra aišku, kad Rusija pradėsianti vieną savo migdančių taikos puolimų. Atrodytų, kad tai turėtų įvykti vėlyvą gruodį. Tai rodo faktas, kaip Sov. S-gos grįžimas į ST, protingas eigosys Korejos karo metu, ir sprendimas atsiųsti Višinskį į New Yorką.

Visa Rusijos spauda nerąšanti politiskais klausimais, o vietoje ilgų užs. politikos skilčių, rašoma apie žemės ūkio problemas, elektros sunaudojimą ir pan. Taip pat per daug negarbinamas ir Mao Tse-tung. Prieš keletą mėnesių jis yra buvęs didysis rusų tautos

Amerikos marinų vienetas, skirtas Jungtinių Tautų vedamam Korejoje karui prieš komunistų agresiją. Čia matome marinius pratybų metu jūros pakrantėje. Mariniai ir yra skirti pakrantinių tarnybų. Šie maži vienetai buvo sudaryti per 24 valandas gavus admiraliteto įsakymą.

draugas, o Rusija ir Kinija surištos amžinų tikslų.

Kas įvyksta, kai Rusija susitaria.

Po vokiečių-sovietų nepuolimo pakto 1939 m. sekė:

1939 m. rugsėjo m. užpulta Lenkija.

1939 m. gruodžio m. užpulta Suomija.

1940 m. birželio m. okupuota Lietuva, Latvija, Estija ir Rumunijos dalys.

Po Jaltos konferencijos sekė:

1945 m. vasarą ir rudenį raudonieji išsiskverbė į vyriausybės Lenkijoje, Bulgarijoje ir Rumunijoje.

1946 m. apginklavo Kinijos komunistus.

1947 m. sukūrė Kominformą.

1948 m. vasario m. komunistai Čekoslovakiją.

1948 m. birželį užblokavo Berlyną.

Sovietų klasingai migdančios politikos peržiūrėjimas lyg rodytų, kad Rusija norėtų atitolinti didįjį sprendimą, kuriu kuo rimčiausiai ruošiasi Vakarų pasaulis. Bet iniciatyva jau ne Stalino rankose. O kad mušamas ir bolševikas moka šaukti ir ieškoti paramos, tą pasaulis puikiai prisimena ir dabar nesileis mulkinamas.

Br. Aušrotas.

Pavergtoje Lietuvoje

Stovi sėjamosios.

Bolševikų spauda dažnomis progomis nusiskundžia, kad Lietuvos kolchozininkai visiškai nesirūpina, kad jų laukai būtų laiku apšėti. Netgi jokios socialienktybės bei nuolatimai agitatorių būriai negali jų išraginti. Kaip pavyzdys nurodo-

ma Ukmergės apskritis, kur kolchozų vadovai ir žemes ūkio darbuotojai nesirūpina, kad jų laukai būtų laiku apšėti. Netgi jokios socialienktybės bei nuolatimai agitatorių būriai negali jų išraginti. Kaip pavyzdys nurodo-

Didžiosios Britanijos sostos įpėdinė princesė Elzbieta su dukterim Ona ir sūnum Karoliu.

Rašytojų atsišaukimas visuomenei

Brangūs Tautiečiai!

Lietuvis rašytojas nuo pirmo pasekti norvegų pavyzmosios mūsų knygos pasirodymo iki mūsų dienų dejo ir tebededa pastangas ginti savo tautą nuo visų jai gresiančių pavojų ir drauge kurti veikalus, kuriuose atsispindėtų pati tauta ir jos genijus, bet jam visada buvo sunku eiti savo pašaukimo pareigas, ir jis tai dažnai darė be pačios tautos paramos ir pritarimo. Visas praėjusios caristinės prispaudos laikotarpis rašytojui buvo kovos laukas, bet tik tos jo kovos dėka tauta galėjo sulaukti laisvės, kurią šiandien vėl svetimi tironai kojomis mindo. Šiandien ir vėl lietuvis rašytojas paėmė plunksną tai pačiai kovai, dėl to visai geros valios lietuvių visuomenei turėtų rūpėti, kad gyvenimo reikalai neišmstų rašytojui plunksnos iš rankų.

Rašytojas turi būti kaip kūdikis, laukiamas, mėgiamas ir puoselėjamas. Kaip ir kokio mes jo lauksime, tokį ir turėsime. Su širdgėla reikia prisipažinti, kad mūsų visuomenė labai menkai vertina savo talentus. Talentas yra dangaus dovana, jei mes juos užkasime, nuslopinsime ar sunaikinsime, tai laikas mus už tai pasmerkis. Tikrumoje kūrėjas, kaip Izraelio dvasiškai, turėtų būti tautos išlaikomas, jis turėtų būti jos garbė ir pasididžiavimas. Esame maža tauta ir mūsų kūrėjui visada bus sunku ir beveik neįmanoma iš savo pašaukimo gyventi, dėl to mes turime

Stabai gavėse. Bolševikams įprasta, mums jau žinoma tvarka, visose Lietuvos miestų, miestelių gatvėse ir kolchozuose dar niekad nebuvo pastatyta tiek komunistų vadų statulų ir menininkų pieštų kitokių statulų, kaip Lietuvos 21-ąją. Gedimino pilis buvo papuosta raudona vėliava ir iluotinuota elektros šviesa: „1940—1950“ metai. Panašūs pavėsiai bei biustai išstatyti namų vitrinose, valdžios įstaugose ir beveik visur ten, kur tik buvo vietos.

Poetas Vl. Mozūriūnas ruošia naują eilėraščių rinkinį „Balsai už taiką“. Eilėraščiai rašomi pagal specialų komunistų partijos įsakymą, ryšium su dabar visur jų vedama „taikos“ propaganda.

7.000 agitatorių dirba Vilniaus mieste.

— ir staiga jo paties lūpa atvipo, kai per sparną sužvijo keistas degantis daiktas. Pastyręs jis atsitūpė atgal į sėdynę.

Adickes grįžus į kapitono kabiną, Manningas buvo ką tik baigęs kalbėti.

— Aš ką tik skambinau South Bend radio stočiai. Aš jiems patariau išeiti laukan ir pasižiūrėti, ar jie matys tą daiktą.

Adickes vėl pasiėmė vairo ir atsargiai bandė pasukti arčiau „lėkštės“. Kai „daiktas“ vėl nuslydo, kapitonas stvėrėsi vairo, rimtai duodamas pilną garą ir vylis lėkštę. Staiga degantis daiktas nėrė žemyn. Per kokią sekundę jis nunėrė apie 1500 pėdų, skrisdamas šiauryn už South Bendo. Jo greitis, Adickes spėjimu, galėjo būti 400 mylių per valandą. Dar keletą minučių keistas šviesulys buvo matomas — pamažu mažėjantis raudonas taškas, ir pagaliau išnyko ir dingo.

Adickes radio pranešimas Chicago tuojau buvo pagautas laikraštininkų, ir areodrome jau laukė būrys reporterių, kurie gautas informacijas perduotė telegrafu. Tai sukėlė didelį susidomėjimą. Tai jau nebuvo viena iš daugelio pasakų apie „skraidančias lėkštes“, kurias galima praleisti juokais. Greta lėktuvo įgulos čia buvo visa eilė keleivių. Kap. Adickes, žinodamas, kaip daugelio lakūnų pranešimai apie jų matytus skraidančius daiktus buvo išjuokiami, pasirūpino turėti rimtų liudininkų.

Bus daugiau.

Dar apie skradančias lėkštes

SAVO AKIMIS MAČIUSŲ LIUDININKŲ PAREŠKIMAS

Savo laiku spaudoje pasklaidusios sensacijos apie keistus skraiduolius buvo sukėlusios didelį visuomenės susidomėjimą. Visuomenė tačiau buvo lyg ir nuraminta prileidimais, kad tai esąs naujas JAV karinis išradimas, kuris esąs slepiamas tik iki laiko, tačiau „visuomenė galinti būti rami“, anot Liudo Giros, nes tas išradimas esąs didelis indėlis laisvųjų pasaulio saugumui užtikrinti nuo agresorių. Panašiai buvo reaguota ir „Nepriklausomos Lietuvos“ specialiam straipsnyje. Tačiau dalis balsų ir toliau pasiliko skeptiška tiems įtikinimams, juo labiau, kad JAV kariniai autoritetai visą laiką laikėsi labai rezervuoti, nei aiškiai patvirtindami, nei paneigdami tuos gausius mačiusių liudininkų pareiškimus.

Pasirodo, kad į primygtinus laikraštinių paklausimus, ar tikrai tos „lėkštės“ yra JAV karo žinybos bandymai, buvo pabrėžtinai atsakyta, kad JAV karo žinyba niekada nedarytų tokių pačių bandymų, liudininkų akivaizdoje, dar be to tirštai apgyventų vietų, kur bet kokia avarija, sproginimas ar nukritimas galėtų būti priežastis daugelio nelaimių bei gyvybių.

Mūsų skaitotojams bus tikrai įdomu paskaityti dar vieną labai originalų raportą.

Didelis USA transportinis lėktuvas 117 DC-3, balandžio 27 d. 1950 m. lygiai 8.25 val. vakaro, skrido 90 mylių į rytus nuo Čikagos maždaug 2.000 pėdų aukštumoje, kai lėktuvas kapitonas Robert F. Manning pamatė keistą šviesulį.

Kairėje sėdynėje sėdėjo kapitonas Robert Adickes, laivyno veteranas, turįs 10 metų pilotų praktikos. Kap. Manning, aukštesnis, blondinas, ramaus balso vyras, taip pat ilgus karą aviacijos praktikos lakūnas, sėdėjo dešinėje, kaip pirmasis karininkas ir pavaduotojas, kai vairą laikė kap. Adickes. Jie tuo momentu skrido virš Gosheno, Indiana vakarų kryptimi.

Manningas pažvelgė į prieką skęstančią prietemos rūkų gilumą. Už kokių 20 mylių apačioje gulėjo South Bend. Apie 4.000 pėdų aukštumoje tirštėjo debesų klodas, temydamas dangaus rytinę melynę. Jis pažvelgė atgal į dešinę, kur už kokių 6 mylių šiaurėje gulėjo Elkhart miestelis.

Tai buvo eilinis skridimas, ir kadangi Manningas buvo gyvenęs Elkharte, maionu buvo kai kas prisiminti.

Tik staiga Manningo dėmesį atkreipė keista raudona šviesa, greitai skrendanti dangaus horizonto. Šviesa artėjo link jų transportinio laivo, kildama

aukštyne kiek dešiniau ir vydamasi lėktuvą kelių mylių atstumu.

Nustebęs jis laukė to artėjimo. Tai nebuvo lėktuvas sparnų galūnių šviesa, bet ta keista raudona šviesa buvo per daug jau skaisči. Nebesuvaldydamas susijaudinimo jis matė, kad tas šviesulys sparčiai didėja. Kas tai būtų, bet tai nebuvo paprastas lėktuvas.

DC-3 skrido 175 mylių per valandą greičiu ir paslaptinai šviesulys bėgėjęs artėjo. Dabar jis buvo oranžiniai raudonos spalvos, tartum koks apskritas įkaitinto metalo luitas, skrendęs nakties dangumi. Netikėdamas savo akimis, Manningas žiūrėjo į kiek žemiau artėjantį skridulį, kurio viršutinė pusė žibėjo, o apatinė dalis skendo šešėlyje.

Vieną akimirksnį jis net subaėjojo savo jausmais. Jis buvo girdėjęs apie „skraidančias lėkštes“ iš kitų lakūnų pasakojimų, tačiau tati jau atrodė per daug fantastiška. Jis atsisuko į kap. Adickes.

— Žiūrėk čia! Ką tu apie tai pasakysi?

Kap. Adickes pažvelgė ir apstulbęs atsistojo, norėdamas geriau pažūrėti per šoninį langą. Keistasis daiktas vis tebekilo. Gillai apačioje buvo matyti gyvenamųjų žemės vietovių šviesos ir eilės švyturiojančių automobilių lempų vieškelio. Keistasis šviesulys, jo sprendimu, galėjo būti kokių 20 pėdų, o gal ir 50 pėdų skersmės.

Abudu lakūnai pasižiūrėjo į vienas kitą be žodžio, ir kap.

Adickes pakėlė bevielio telefono triubelę, paskambinti savo centrinei TWA Chicagoje.

— Mes čia matome keistą daiktą skrendantį iš dešinio šono, — jis pranešė. — Paklauskite ATC, ar mūsų artumoje šiuo metu yra koks trafikas?

Už sekundės, kitos, atėjo atsakymas, kad ATC (Oro Trafiko Kontrolė) neturi jokio jai Adickes ir Manningas vėl pažvelgė į „lėkštę“, kuri tuo metu jau buvo per kokią pusmylį atstu ir skrido greta lėktuvo. Adickes abejodamas pakratė galvą. Atrodė lygiai kaip koks didžiulis ratas, riedas lygiu keliu, bet kaip gali toks daiktas laikytis ore?

— Aš pabandysiu prišliaužti arčiau prie to daikto, — jis pasakė Manningui. Ir jis atsargiai pakreipė savo lėktuvą, tačiau degantis daiktas tuojau nuslydo į šalį, laikydamasis vieno atstumo. Adickes vėl pa-bandė, bet rezultatai buvo tie patys.

— Pasauk šeimnininkę, aš noriu kad ir daugiau kas tą daiktą pamatytų, — jis paprašė Manningą.

Užpakalinėje kabinoje šeimininkė Glori Hinshaw tuojau pastebėjo Manningo mostą. Ji tekinė atbėgo į kapitono kabinę.

— Žiūrėk, anava, — parodė jai Adickes per dešinį sparną.

Pastyrusi šeimnininkė įbedė akis į skrendančią „lėkštę“. Ji vėl skrido greta lėktuvo.

— Kas per prajovas tai yra? — sušuko Gloria.

— Mes nežinome, — atsakė Manningas.

— Skubėk ir prikelk kelei-

vius! — paskatino Adickes. — Lai ir jie pamato! Šeimnininkė grįžo į kabiną. Pirmasis keleivis, sėdėjęs atskiroje sėdynėje iš dešinės, buvo giliai imigęs. Ji atsisuko į du kitus skersai praėjimo — Clifordą H. Jenkins ir Dean C. Bourland, abu Boeing Aircraft tarnautojus.

— Žiūrėkite, ana skrenda „lėkštė“!

Jenkins nusijuokė, bet staiga ji pamatė, kaip jo veidas pasikeitė. Jis pašoko ir išmeigė akis į langą dešinėje pusėje. Bourlandas prisiglaudė greta. Iš apšviestos kabinos „lėkštės“ forma mažiau tebuvo ryški. Jan kinui atrodė, lyg eilė langų, apšviestų keistos šviesos. Tai buvo nepanašų į nieką, ką jis buvo matęs, o jis puikiai pažinojo visus lėktuvų tipus.

Jenkinsui ir Bourlandui tebežiūrint pro langą, kap. Adickes stebėjo ir prikėlė visus kitus keleivius.

— Kas yra, kame reikalas? — vienas paklausė išsigandęs. — Žiūrėk tenai, ar matai tą daiktą? — parodė kap. Adickes, ir atsigręžęs į Boeing vyrus paklausė: — Ar gerai matėte tą daiktą? Aš noriu turėti kuo daugiau liudininkų.

Dešinio šono keleiviai jau visi spoksojo pro langus, bet kai rėję pusėje šeimnininkė vis tebe triušė su snaudžiančiais keleiviais, kurių pora buvo gerokai „išmetę“ ir vapoliojo, kad tai esąs tik „pokštas“.

Pagaliau vienas pašaukė: — Puiku, pažiūrėkim tos skraidančios „lėkštės“. Pamatykime tuos mažyčius marsiečius,

Gerbkime lietuvių tautinius drabužius

RAŠO DAIL. A. TAMOŠAITIENE.

Lietuvių tautiniai drabužiai siekia giliai praeitį kaip ir mūsų kalba bei tautosaka — dainos, pasakos, padavimai ir kiti liaudies dailės kūrinių. Jie yra savitos lietuvių kultūros dokumentai. Daugelis lietuvių liaudies dailės šakų jau atgyveno savo laikotarpį ir rado amžiną vietą muziejuose, kuriuose stroptai konservuojami mokslo ir meno žmonių studijuojami.

Seni ir senoviški lietuvių tautiniai apdarai — drabužiai irgi atsidūrė muziejų vitrinose, bet jie taip pat pasidarė tęsinys praeities ir ateitį ir rado sau gražų kelią šių dienų gyvenime. Tautiniai drabužiai lietuvių labai pamėgti ir puikiai atstovauja lietuvių liaudies dailę.

Senoviški apdarai yra pamatai, ant kurių stovi šių dienų ir ateities lietuvių tautinių drabužių gaminimas ir jų dėvimo mada. Anų laikų mūsų drabužiai per ilgus šimtmečius ugdyti, rutulioti ir tobulinti; jų raštai iki sudėtingiausių, gražiausių ornamentų, vaizduojančių saulutes, žvaigždes, katpėdeles, tulpes, lelijas ir kitus paprastus bei labai puošnius ornamentus. Sunku žodžiais ir nusakyti jų raštų formas ir sudėtingus marginius, puošiančius mūsų tautinius drabužius. Audeklų raštai tiek įvairūs, kad kiekviena drabužio dalis išausta, išrinkta ir iškašyta vis kitokiais marginiais.

Dienų dienos prasidėta ir prarymota staklėse, kad tik puošnesnį audeklą išaudus. Tų drabužių spalvų įvairumas ir jų kontrastų švelnumas žavi mūsų akį ir mielas mūsų širdžiai.

Ne su diena ir ne su metais išbuvojo mūsų senieji tautiniai drabužiai. Juose glūdi visos lietuvių praeities sodiečių dailės kultūra. Kiek juose sielos, kiek meilės kūrybai dėl kiekvieno marginio, kiek kiekvienos spalvos niuansų. Tai yra tikroji liaudies kūryba.

Šiandien mes turėdami tuos puikius senoviškus drabužius paveldėjus, juos kopijuojami ir pagal juos naujus kurdami, galime pagaminti gražiausius ir puošniausius tautinius drabužius, bet patys svarbiausias uždavinys, kad naujieji drabužiai būtų tikri lietuviški, padaryti, nesužalojant ir neiškraipant jų kilmės, prisilaikant liaudies dailės charakterio ir grožio principo.

Naujieji tautiniai drabužiai turi būti vientisi bei stilingi taip, kaip buvo senovėje. Anais laikais kiekviena Lietuvos apylinkė turėjo savito stiliaus, sa-

vito būdo drabužius. Pastarasis reikšmės liudijo apie mūsų liaudies dailės turtingumą, jos išsišakojimą, įvairumą. Tautinius drabužius mes vertiname kaip brangų liaudies dailės turą, o šiandien audžiant, siuvant ir dėvint lietuvių tautinius drabužius, daug kas, juos per daug mažai gerbia ir vertina. Pasitaiko, kad iš bet kokių medžiagų ir bet kaip pagamintas margas skarmalas vadinamas tautiniu drabužiu ir juo viešai reprezentuojama lietuvių tautinė kultūra. Į tautinius drabužius reikia žiūrėti ne tik vien kaip į savo, bet sykiu ir visos tautos nuosavybę, nes šiandien už Lietuvos ribų daug svetimačių vien iš tautinių drabužių grožio vertina mūsų kultūros lygį.

Tautinių drabužių sudaro gražių kontrastinių spalvų parinkimas ir jų sudėstymas, įvairūs audimo būdai, raštai ir geras pasiuvimas bei pasiuvimo papuošimai — sagos, karoliai, galvos papuošalai. Bė galvos papuošalo tautinis drabužis nuostoją savo iškilmingumu. Be papuošalų, t. y. be karolių ir sagų nėra tautiniai drabužiai pilni ir išbaigti.

Senovinių galvos papuošalų turime gausybę ir įvairių, net kiekviena detalė, kiekvienas klostelis ir net paprasčiausi karbinkai — dantukai turėjo savo paskirtį, savo reikšmę. Mergaičių karūnos, pakalkės, kasinyčios, galionai, rangiai; moterų antkakčiai, inkakčiai, pabriuvėliai — visa tai buvo kūryba, ieškojimas naujo ir gražaus. O kiek meilės ir pasiaukavimo būdavo idėta į tuos galvos papuošalų pagaminimus, kuriais puošdavos nuotakos vainikais. Jie visi su ypatingu kruopštumu ir dideliu patyrimu buvo iškartos ir kartą perkelti ir vis naujai kuriami.

Dabar mergaitės tuos galvos papuošalus dažnai nori ant greitųjų iš pirkty kaspinių pasidaryti. Dažnai choristės matomos galvos papuošalus iš mūsų trispalvės vėliavos sukombinavusias. Trispalvės vėliavos kaspinius palikime vėliavėlėms ir ženkleliams, o šilkinis kaspinius ukrainiečių ir lenkų tautiniams drabužiams. Lietuvaitė turi puošti tik austais, rinktais arba siuvinėtais kaspiais ir puošniais galvos puošalais.

Kiekviena lietuvaite — lietuva, ar ji dalyvauja chore, tautinių šokių grupėje, dainuoja, šoka ar iškilmėse, šventėse pasirodo su tautiniu drabužiu, tu

DAILININKĖ ANASTAZIJA TAMOŠAITIENĖ

yra ne tik tautinių audinių specialistė, kuri savo studijoje audžia meniškai įpavidalinamus tautinius rūbus, bet yra specializavusis ir lietuviškus kilimus austi. Lietuviški jos kilimai yra atkreipę į save dėmesį ir kitataučių, kurie jais grožisi ir domisi jų dideliu savaimingumu. Čia rodomas yra A. Tamošaitienės kilimas „Žemaitija“.

rėtų žinoti, kad į ją nukreiptos visų akys, jos drabužiai turi būti rūpestingai išlyginti, kaspiniai išprosyti, marškiniai rankovės net truputį pakrūmolytos, kad tautinis drabužis neatrodytų sutysęs ir nusivaliojęs.

Jeigu mūsų tautiniai drabužiai bus visuomet gražūs ir tvarkingi, jais visi gerės ir sykiu reikš simpatijas mūsų tautos kultūrai.

Red. prierasas: Dail. A. Tamošaitienės Dailės Studijoje išaudė puikų aukštaičių tautinį drabužį didelei visuomenės veikėjai Onai Indrelie-

nei, op. solistei E. Kardelienai, dainininkėms pp. Ivaškevičiūtėms ir dabar audžia gražiausią suvalkiečių tautinį drabužį daug nušelpinusi visuomenės veikėjai poniai V. Treigienai. Dailės Studijoje mieliai sutinka duoti visus patarimus ir nurodymus tautinių drabužių pasigaminimo reikalui. Kreiptis šiuo adresu:

Mrs. A. Tamošaitienė,
P. O. Box 133
Station N.,
Montreal, 18, P. Q.
Canada.

Apie stebuklus, inkviziciją ir žmonišumą

RAŠO DR. G. I. ŽIDONYTĖ

W. Somerset Maugham. Catalina (Doubleday, 1948).

Maugham, garsus anglosakų rašytojas, mėgstas istorinio romano žanrą, neseniai vėl pasirodė fantazijos, satyros ir realizmo mišinyje — Catalina. Tai yra pasakojimas apie vieną luošą mergaitę Ispanijoje (17-to šimt. pradžioje, karaliaujant Pilypui II-ajam), kuri stebuklo būdu buvo pagydyta iš savo kuošumo. Šis didžiulis stebuklas buvo lydimas daugelio kitų mažesnių, kurie, kartu su Ispanijos liaudies gyvenimu, jos skurdu, religiniu fanatizmu, vienuolynais, inkvizicija, sudaro veikalo metmenis.

Catalina, kurios viena koja buvo suparalyžuota, kartą melžiasi koplyčioje su nepaprastu įkarščiu. Staiga jai pasirodo Sv. Mergelės vizija ir pasigirsta žodžiai: „Eik pas tą Don Juan Suarez de Valero sūnų, kuris geriausia tarnauja Dievui, ir būsi pagydyta“.

Šis įvykis žaibu aplekia apylinkę. Žmonės aistringai laukia Catalinos pagydyto. Kuris de Valero sūnus geriau tarnautų Dievui, jei ne Blasco — vyskupas, pagarsėjęs savo asketizmu ir įtakingumu Šventojoje Istaigoje — Inkvizicijoje? Kad ir prieš jo valią, gydymo diena paskirta. Minia renkasi tartum į didžiausias iškilmes, nuotaika pakilus, lyg prieš rungtynes arenoje. Deja... Catalina lieka vyskupo nepagydyta. Vos tik metusi savo lazda į šalį ir pakilusi eiti, ji tuojau pat verkdama suklumpa. Blasko — pabala, tiesiog suakmenėja, dėl Dievo parodyto jam nepasitikėjimo. Minia apstulbsta. Bet de Valero turi antrą sūnų — Manuel — karį, kuris daug netikėtinę kraštų nu kario ir nubaudė, daug motinų ir vaikų savo kardu išžudė Dievo vardą garsindamas.

Paskiriama diena Manueliui. Žmonės vėl renkasi, nervų įtampimas kyla, minia užia lyg išėjusi jūra, belaukdam stebuklo. Manuelis išdidžiai taria ypatingą formulę: „...kelkis ir eik!“. Catalina keliasi, bando eiti tačiau ir vėl sukrinta. Minia nepakencia tokio tyčiojimosi iš Dievo, pikta šūkiau, kaltindama mergaitę esančią apsėstą velnio: jai vieta — ant lauko!

Bet Blasco, vyskupas, rūšiai pareiškia, kad Dievo keliai nežinomi, ir kad jis mažutėlius labiau myli nei išaukštintuosius. Tad tuoj liepia atvesti trečiąjį brolių — Martyną, kuris buvo paprasčiausias duonke

pys, ir pavada jam įvykdyti Dievo valią. Šis, bijodamas savo brolio pykčio ir minios įtūžimo, taria tą pačią formulę. Catalina, tiek įbauginta, sukau pia visas savo jėgas ir bando eiti trečią kartą: o, stebuklas — ji gali eiti!

Galima įsivaizduoti minios entuziazmą, Blasco ir kitų vienuolių susijaudinimą, Manuelio sumišimą. Daug aštrių ginchyla dėl Catalinos lazdos, kurią, po jos pagydyto, moterų ir vyrų vienuolynai nori pasilaikyti kaip relikviją. Čia autorius parodo daug sąmojaus ir subtilios ironijos. Beatriz, moterų vienuolių viršininkė, nori panaudodama visokias intrigas, Cataliną prisivilioti į savo vienuolyną, kuriam būtų naudinga turėti savo sienose gal būt būsimą šventąją. Bet ši pastaroji galų gale išsprūsta iš pinklių, pabėga su savo mylimuoju iš gimtojo miesto ir krašto, tampa žmona ir motina, tačiau virš visko — artistė, kurios mimikos, išgyvenimų ir egzaltacijos galios pasirodo nuostabiai didelės. Bū dama, be to, labai graži, Catalina iškyla kuone į pirmąsias Ispanijos aktoras.

Nekaltumas ir cinizmas — lygiai meistriškai pavaizduoti autoriaus estetikoje. Autorius, atrodo, visiškai nesuinteresuotas viena ar kita nuomone pri mesti skaitytojui. Jo stilius gyvas, linksmas, grakštus, laisvas nuo pasaulėžiūrinų aistrų. O tai ne kiekvienam rašytojui būtu lengva, liečiant tokias temas kaip inkvizicija ar stebuklai.

Autoriaus sukurti personažai naturalūs, gyvi, jų jausmų ir aistrų pasireiškimai logiški, liaudies gyvenimas realus, vaizdingas. Paprasta lengva kalba. Maugham tačiau gildena giliausias problemas, kokios tik gali kilti žmonių tarpusavyje santykiuose. Vienas šviesiausių šios apysakos veikėjų yra Graikas, už neįtikėjamą katalikų dogmoms žuvs ant lauko. Jis buvo vyskupo Blasco graikų kalbos mokytojas, su juo skaitė Platoną, Arisotelį. Vėliau, kankinamas ir ruošiamas mirčiai, jis nesileidžia „atverčiamas“, o rezignuojasi: „Jūsų reikalas žudyti, o mano — ramiai numirti“.

Jautriai Maugham aprašo pa skutines vyskupo Blasco gyvenimo minutes, kai vizijoje jam pasirodo žuvs Graikas ir apsako buvus laimingas mirdamas, nes jo siela tuojau nuskrudusi į kelių pasiskirstymo

DVIEJUOSE VANDENYNUOSE

MŪSŲ JŪRININKO KELIONIŲ ĮSPŪDŽIAI

Gegužės mėn. paskutinės dienos. S.-S. „Sunmont“, savo plieno viduriuose talpinantis 9.000 to gėrybių tolimiems pietų kraštams, atsiplėšė nuo Montrealio uosto krantinės.

Pro akis mirgėjo jaunuosiuose lapuose ir višnių žieduose paslėpę St. Lawrence upės krantai, mums ištraukiant ilgos kelionės per audringas jūras, į nematytus tropikų kraštus.

Temo. Tolumoje vis dar mirgėjo Cartier tilto žiburių juosta, naftos rafinerijų liepsnos vis laizė padangę, o visuomet ištikimas sargas — kryžius aukštai Mont-Royal kalne spindėjo tolumoje...

Krūtinėje neramu pasidarė, antrąją Tėviškę apleidžiant, nors ir laikinai.

Gaivinantis vėjas dvelkė nuo plačios St. Lawrence krantinės, drauge atgabendamas pakrančių jauno žalumo kvapų. Amžių mižinas kartais plačiai išsiplėdamas, kartais vėl surakindamas galingų pakrančių uolų ko voja savo kelią į plačias jūras.

Keletą dienų žavingomis St. Lawrence pakrantėmis ir jau atviroje jūroje. Ritmingai siūbuoja žalsvos bangos. Tolumoje vis dar mėlynuoja pakrančių uolų juostos. Šen ir ten sutin-

iš vandens, čia vėl pasinerdami. Tikri akrobatai!

Jacsonville. Artėjame link Floridos. Naktimis švytuoja pakrančių švyturiai. Jaučiasi geros temperatūros skirtumas. Dienomis saulėtai vis karščiau kėpina. Virš skaidriai mėlynos jūros šokinėja skraidančios žuvis, pavieniui ir būriais.

Pagaliam vieną rytą išsvystame pietinės Floridos pakrantes. Pro akis slenka baltų pastatų juosta — Miami Beach. Padangėse krikia laivyno lėktuvai. Dar pora dienų ir būsimas Havanoj — Kuba. Mūsų pirmas uostas, po 12 ilgų dienų ir naktų kelionės.

Per tą laiką jau spėjau gero-kai saulėje nusikepinti. Visi igulos nariai dėvi jau trumpus baltus rūbus.

Havana — Kuba.

Na, pagaliam, pirmą kartą regiu Havanos baltos miesto juostą, kuri nuolat artėja. Tolumoje rūksta 2 Kubos karo laivai, matyt pratimų tikslu. Stabtaliam. Priartėja piloto motorlaivis. Ir lėktokai judame į uostą pro istorinės tvirtovės for-tus. Dešinėj puikūs namai. Pajūrio palmių alėjos nardo daugybės naujausio tipo automobilių. Štai jau vadinamame uoste — įlankoj. Manevruojame prie krantinės, kur klegia būriai tamsių pietiečių veidų.

Havanoj sustojome 5 dienoms. Visa kas paliko begales visokių įspūdžių. Viskas keis-

ta: žmonės, statyba ir kvapas. Net galva svaigsta tvankiame karšty pirmą kartą išėjus miestą.

Kas įdomiausia — nepaprastai siauros gatvės su aukštai su grūstais baltais pastatais, dar nuo ispanų valdymo laikų. Gatvės vos išsitenka autobusas, kuris rūksta pro duris ir langus bei staigius posūkius, bet jokių nelaimių, net keista...

Toliau naujame mieste, gausu žavingų aikščių bei plačių alėjų, jų didžiausia — Prado su liuksusinėmis vitrinomis, pilnomis visokių gėrybių — do minuojančių krokodilo odos išdirbiniais.

Viduj alėjos tanki alyvų medžių juosta, promenada, kurioje jautiesi lyg tunelyje, o grindinys — lyg veidrodys — slidus marmuro išklotas, neįtikimai prabangu. Šiaip jau miestas nuostabiai švarus — jokios dul-kės, nei popierio, nors karšta ir sausa per dienas.

Vaikščiojame vienmarškiniai ir tai visi šlapi.

Tai miestas, kuriam rasi šimtų metų senovę, sujungtą su šių dienų modernizmu.

Vykstame toliau. Raudona saulėlydy balti rūmai ir palmės pamažu grimsta į jūrą.

Br. Hondure

Po poros dienų jau mes Ctr. Amerikoj — Br. Hondure. Vėl savotiškos, tirštai apžėlusios sa los, salelės. Tai labai skystai apgyventos subtropikų sritys.

Juodukas pilotas veda mus vingiuotais keliais į savo uostą — Belizę. Pakrantės gan seklios, todėl išmetame inkarą atokiau nuo miesto. Atlaukia pora motorlaivių vilkdamai kele-tą platformų iškrovimui. Išdidžiai plėvėsuoja Br. Imperijos karūna.

Visi darbininkai — juodukai, šneka ispanų ir anglų kalbomis.

Čia mums sutrukdė smarkūs tropikų lietūs — prabuovome bent porą dienų, na ir pagaliau, pakėlė pilną šlyno inkarą ir zigzagais atgal į jūrą. Link Guatemalos Porto Barrios, kuris tik vienos nakties kelionės atstume. Tarp kitko buvo daug juoko, kol juodukų respublikos primityvus burlaivis prisiyrė pasiimti savo pilotą. Jūra buvo gerokai judri, net gaila buvo stebėti vargšus kovojančius su gamtos jėgomis basus ir šlapius, tik kojų padai baltavo.

Porto Barrios — Gutemaloj.

Sekantį rytą, sekmadienį. Tik saulėtekis. Dešinėj tamsūs kalnai, apgulti debesų ir apžėlę vėšlia tropikų augmenija. Stovime Poto Barrios uoste, nuleidę inkarą. Laukia eilės keli laivai — prancūzų, norvegų ir kit. Prie krantinę balti „United Fruit“ pusiau keleiviniai laivai krauna bananus.

Siame uoste teko laukti apie savaitę laiko daugiausia ant inkaro, nes krantinės labai men-

kos ir darbo tempas tikrai „taking easy“.

Kalną papėdėj išsidriekęs skurdus miestas, užtat palmės tikrai puikios, kelių rūšių. Mūsų kambarinės gėlės čia auga ir žydi krūmais.

Visdėlto gerokai nusibodo čia ir labai džiaugėmės išplaukia link Port of Limon, Costa Rico.

Porto Limon.

Vėl pora dienų kelionės ir kitą rytą pabundame Porto Limon. Stovime įlankoj. Per pakrančių uolas krikia jūros bangos. Pusrasti išsidriekę palmių ir kitų tropikinių augalų miškai. Uostas įrengtas atskirai nuo kranto ant plieninių polių. Šalia suposi amerikiečių „Liberty“ laivas.

Čia bebūnant mus pasiekė žinios apie Korejos įvykius.

Išsename į miestą, kurs tikrai neblogai atrodo: plačios gatvės, puikūs parkai ir aikštės, ypač įdomus buvo milžinių medžių bei vijoklių parkas, kuriame saulė niekuomet neprasiimuša pro tankumynę. Gyvenimas čia gyvas, pilnas triukšmo. Gyventojai, kaip ir dauguma C. Amerikos, ispanų kilmės, gausiai atmišti juodukais, kurių pilna, kaip vabalų.

Už tvirtų cemento sienų krikia amžinai nerami jūra. Bangos kartais peršoka per sieną ir aplieja praeivius. Šalia puikūs palmių parkai, kelių rūšių, stambūs kamienai ir atrodo lyg cementiniai.

KULTŪRINĖ KRONIKA

AUKŠTŲJŲ MOKSLŲ LIETUVIŲ INSTITUTAS AUSTRALIJOJE

Ugdyti lietuvių mokslą, meną, literatūrą ir kultūrą; palaikyti, gilinti ir stiprinti lietuvių moralinį, intelektualinį, švietimo, kultūrinį ir profesinį lygį; padėti jaunimui ir visiems tautiečiams, pažinti tėvynės istoriją ir pasiruošti sąmoningai ateičiai, o taip pat kelti bendrojo išsilavinimo ir kultūros lygį yra steigiamas Karaliaus Mindaugo Aukštųjų Mokslų Institutas. Jo būstinė yra Melbourne, o skyriai steigiami visur, kur yra didesnė lietuvių susibūrimai.

Institutas turės šias kolegijas: 1. Lietuvos istorijos bei tėvynės pažinimo, 2. Religijos, filosofijos ir pedagogikos, 3. Teisės, ekonomikos, administracijos ir politikos, 4. Jaunimo auklėjimo ir sporto, 5. Meno, muzikos ir literatūros, 6. Australijos pažinimo, 7. Socialinių mokslų ir kultūros, 8. Kalbų. Institutą steigia lietuvių Kultūros Fondas.

Ryšium su instituto steigimu pradėsima lietuvių registracija pagal profesijas.

LIETUVOS ASTRONOMAS

Lietuvos universitetų profesorius astronomas P. Kodaitis, jau senas žmogus, gyvena Biberache, Vokietijoje. Jis kaip Mažosios Lietuvos lietuvis patriotas, pasiryžęs profesorauti Lietuvos universitetuose, yra

pievą, o iš ten, už jo tiesumą ir šventą gyvenimą, Rhadamanthus jį nusiuntęs į Palaimos Salas. Ten jis radęs jaunikačių būrį: Sokratą, ir Platoną su Aristotelium — abu karu vaikščiojančius ir draugiškiausius bei šnekučiuojančius, tartum jų nuomonės nebesiskirtų; ten pat Eschylas ir Sofoklis švelniai išmėtinę Euripidui, kam jis savo naujenybėmis sugadinęs dramą... Ir Blasco — rūstaus asketo — sausu veidu rieda ašaros, liūdijančios, kad net ir užkietėjusios inkvizicijos tar-yba nepajėgė išrauti iš šio žmogaus širdies įgimtojo žmogiškumo prado.

W. Someraet Maugham plati politinė ir istorinė kultūra ryškiai atsispindi šiame veikale, teikiančiame skaitytojui daug žinių iš ano meto Ispanijos gyvenimo. Po *Then and Now*, kur Maugham vaizdžiai aprašė Machiavelio subtilią diplomatinę kovą su Caesar Borgia, *Ca talina* yra puikus naujas įnašas į nepaprastai gausų W. S. Maugham literatūrinį lobyną.

Iš Costa Rico vykstame jau į **Panamą**,

kur sustosime Christobol—Colon uoste, pakeliui į Pacifiką. Port Limon apleidžiam vi-durnaktį. Sekančios dienos vakare jau regime spalvotas Panamos kanalo ir uosto šviesas. Mus pasitinka jau amerikiečių pilotais ir įveda per usto įlankos vartus į uosto ir kanalo vandenį. Aplinkui spalvuotų šviesų jūra. Uostas stambus. Jame daugybė laivų. Mus pasitinka du galingi kuteriai ir nutempia prie kranto.

Panamoj

Dar tą pačią naktį galime iš-eiti į krantą. Staigmena! Už sandėlių, visai šalia mūsų sto-vi prisiglaudęs kovos laivas — milžinas „Missouri“ ir keletas jo palydovų — naikintojų. Ste-biu iš arti pilkai dažytus plė-ninio milžino siluetus. Galin-gos 16-colinės patrankos ke-liom eilėm išrikiuotos.

Praeiname pro uosto sargy-bos vartus, kuriuos saugo ame-rikiečių M. P. Uoste ir mieste daugybė uniformuotų karo jū-reivių, iš viešinių karo laivų. Sekantį rytą 7 val. laivynas pajuda. Keletas naikintojų nu-slysta kanalo link — į „Pacifi-ką“, o „Missouri“ apsisukęs, lie-ka šiaip. Skirtingose spalvo-tose uniformose stovi eilėmis išsirikiavusi įgula ryto parado. Jos apie 1.000 vyrų!..

Aukštai bokštuose stropiai sukinėjasi Radaro puslankiai, o „Flako“ dvigubi vamzdžiai spokso į dangų.

nukentėjęs nuo vokiečių. Da-bar, kaip atrodo, jis dėl amžiaus negali emigruoti į kitus kraš-tus.

DIDELIS SMUKININKO VASYLIŲNO PASISEKI-MAS

Solistas smuikininkas Iz. Va-syliūnas prieš du mėnesius pa-tekė į Kolumbiją ir greit joje pagarsėjo kaip „El violinista Lituanos“. Jis Bagotoje turėjo jau kelis koncertus — salėje ir radiofone. Dabar jis yra pa-kviestas Bogotos simfoninio or-kestro dalyviu.

SIŪLO SUMAZINTI LAIK-RAŠČIŲ SKAIČIŲ

Rašytojas Ben. Babrauskas, peržvelgęs JAV lietuvių laik-raščius, daro išvadą, kad suma-žinus, bent pusai, lietuviškų-jų JAV laikraščių skaičių, bū-tų naudos ir laikraščiams ir skaitytojams.

Žinoma, skaitytojas, atpalai-duotas nuo daugelio menkos vertės laikraščių pirkimo, su-taupytu lėšų mažiau, bet ge-resnių laikraščių pirkimui. O leidejai, turėdami didesnį skai-čių prenumeratorių, galėtų leis-ti geresnius laikraščius.

AUSTRALIJS LIETUVIŲ KOLONIJOS MEDALIS

Australijos Lietuvių Drau-gijos Adelaidės skyriaus val-dyba nutarė nukaldinti lietu-vių kolonijos įsisteigimo Aus-tralijoje medalį ir jo projektui pagaminti paskelbė konkursą, kuriame gali dalyvauti visi Australijoje gyvenantys lietu-viai skulptoriai. Už projektą bus sumokėta 20 svarų.

ELENOS KEPALAITĖS ŠO-KIAI AUSTRALIJOJE

Vilniaus operos baletų šokė-ja Elena Kepalaitė, išraiškinį sukį studijavusi Augsburg-e, rugpjūčio 25 d. Melbourne su-ruošė šokio koncertą, kurį at-lankė arti tūkstančio žiūrovų, lietuvių ir australų. Koncertas pasisekė labai gerai. Šokėjai grojo Prahos Filharmonijos di-rigentas K. Zoubek.

SUSTOJO „GIMTOJI ŠALIS“

Paskutinis 18(71) „Gimto-sios Šalies“ numeris praneša, kad tas Belgijos lietuvių rota-torium leistas laikraštėlis sus-toja. Jo išėjo 71 numeris.

Tačiau Belgijos lietuviai ti-kisi nors ir mažesni, gal biule-tenio pavidale, leisti koki nors informacijos tiekėja. Sėkmės.

Birželio 4 d. ryto pajudame ir mes

Kanalu.

Mes įplaukėme į šliužes (Locks). Buvo be galo įdomu stebėti pirmą kartą savo gyve-nimui, kaip veikia kanalo įrengi-mai. Teko pereiti net per 3 pa-kėlimus, kiekvieną kartą van-dens aukštis siekė bent 6—8 m.

Kanalo įžangos yra stipriai saugomos budrių USA karių, su blizgančiais šalmais ir auto-matiniais ginklais. Priėjimas iš sausumos atitvertas. Šen bei ten stovi armijos trokai su pa-būklais, aukštai krantuose įrengti „flako“ lizdai.

Perplaukę pirmas „Gatūn Locks“, atsidūrėme savotiška-mi Miraflores ežere, kurio van duo gerokai pakeltas dirbtiniu būdu, bent keliolika metrų nuo jūros paviršiaus. Aplink dau-gybės salelių apaugusių vėšlia tropikų augmenija. Šen bei ten juodavo viršūnės medžių apsemtose vietose. Man prisi-minė senovės actekų ir inkų kultūros, kurios turėjo savo šventyklas šiose slaptose apylinkėse. Dabar gi naujo žmogaus ranka viską pakeitė.

Už keletas valandų pasiekė-me kitą kanalo galą, praplaukę USA armijos bazes ir šiaip dau-gybę visokių įrengimų. Šiame gale kanalas jau žmogaus pra-kaitu užbaigtas, bent keletą mylių iškirstas per aukštas uo-las kurių garsiausia „Gaillard Cut“.

(Bus daugiau)

DAILININKŲ SUVAŽIAVI-MAS AMERIKOJE

Lietuviai dailininkai Ameri-koje — JAV ir Kanadoje — palaiko bendrą ryšį ir vieną or-ganizaciją. Šiomis dienomis Či-kagoje įvyko dailininkų suva-žiavimas, kurin iš Kanados bu-vo nuvykęs dail. prof. Teleforas Valius. Jis, ta pačia proga, lankėsi „Aidų“ redakcijoje ir spaustuvėje, nes jis turi meni-nę „Aidų“ priežiūrą.

DIDELIS DAILININKO J. RIMŠOS PASISEKIMAS

Dailininkas Jonas Rimša, b. Bolivijos meno akademijos pre-zidentas, sostinėje La Paz su-ruošė savo meno darbų paro-dą, kurios globėju buvo La Paz burmistras. Municipalite-to meno salė buvo užpildyta J. Rimšos kūrinių, daugiausia aliejinės tapybos. Tikslai keli paveiksai buvo akvarėlės.

Bolivijos spauda plačiau-siai įvertino lietuvių dailininko darbą, kurį vadina genialiu. Ei-lė laikraščių savo puslapius iliustravo jo kūrinių reprodukcijomis. Plati kritika išsamiai aptarė jo kūrybą. Įvertinimas labai didelis.

Šiomis dienomis su savo dar-bais pasirodys J. Rimšos moki-niai.

NAUJAS CHORAS ČIKOGOJE

Muz. Alf. Gečas Čikagoje su organizavo didelį vyrų chorą, kuris yra naujas lietuviškos dainos vienetas Amerikoje. Cho-ras pirmąjį koncertą turėjo spa-lio 15 d.

— Kolumbijos sostinėje Ba-gota, dail. E. Kulvietis suren-gė parodą, kurioje buvo išstaty-ti 66 paveiksai. Paroda gra-žiai praėjo. Bagotoje gyvena dar keli lietuviai dailininkai — Penčyla, Bagdonas, Žeromskis.

— Pasaulio lietuvių inžinie-rių ir architektų Argentinos skyriaus naujon valdybą išrinkti inž. J. Ramanauskas, inž. P. Krapovickas ir inž. A. Dičius.

— Buenos Aires lietuviai, režisuojami p. Karbelienės, lie-tuvių salėje pastatė Čiurlionie-nės „Pinigėlius“.

MATYSIME LIETUVIŠKĄ GARSINĮ FILMĄ

Kaip jau žinoma, jį gamina čekagietis lietuvis Bruno Va-šota. Vaidina jame artistai Vyt. Valiukas, A. Brinka, Ir. Nivinskaitė ir kiti. Filmas rei-kalingas apie 500 asmenų.

Apie Kalėdas filmas jau ža-da būti publikai rodomas.

— Antanas Krapovickas, lie-tuvis, profesoriuja Argentin-os Kordobos universitete. Jo brolis — inžinierius ir muzikas.

— Inž. Jonas Rugis netruk-us išleidsia monografiją apie šveksną.

AUTORIŲ IR LEIDĖJŲ DĖMESIUI.

Gen. Konsulatas New Yorke turi lietuviškų leidinių ir kny-gų svetimom kalbom apie Lie-tuvą bibliotekėlę. Iki Lietuvos okupacijos ton bibliotekėlėn pa-tekėdavo daugiausia leidiniai, reikalingi Gen. Konsulato dar-bui, bet pasėkoje Lietuvos oku-pacijos pradėta rinkti visi lie-tuviški leidiniai, o taipgi lei-diniai visom kalbom apie Lie-tuvą ir bendrai Baltijos kraštus.

Esamoje padėtyje Generalis-nis Konsulatas neturi lėšų už-siprenumeruoti laikraščių bei žurnalų, lygiai kaip jis nepajė-gtų įsigyti daugelio svarbių lei-dinių bei knygų. To akivaiz-doje laikraščių bei žurnalų re-daktorai ir knygų autoriai bei leidejai visose pasaulio šalyse prašomi siuntinėti po vieną eg-zempliorių savo leidinių Gen. Konsulato New Yorke biblio-tekai. Gautos knygos bus įra-šytos į Gen. Konsulato inven-toriaus knygą ir skaitysis Nepri-klausomos Lietuvos Valstybės turtu, o atsiuntusis gaus atitinkamą pakvitavimą. At-siunčiant knygą taipgi malonė-kite nurodyti jos kainą ir kame-ją galima įsigyti.

Jau ir dabar ne kartą gauna-me pasiteiravimų apie vienoje ar kitoje pasaulio dalyje pasiro-džiusį laikraštį, žurnalą ar knygą ir kartais negalime duo-

Mokslo naujienos

Naujas stiklas.

Amerikos fabrikai — Owens Corning Fiberglass ir Libbey Owens Ford — išrado nepap-rastai praktišką stiklą, kurį ga-lima panaudoti labai daugeliui reikalų.

Iš naujojo stiklo daro plony-čius siūlus, kurių 100 mylių te-sudaro riešuto dydžio kamuolė-lį. Iš tokių siūlų daroma stik-linė vata, o iš šios visoki audin-iai, kurie nepaprastai švelnūs ir šilti. Be to jie nedegami. Iš stiklinio audinio pamušalai, langams užuolaidos, valty-s, automobiliams ir lėktuvams stik-lai, kurie, be ko kita, yra laidūs elektrai ir todėl neužšalanti, kulkoms atsparūs drabužiai ir tt. jau yra gaminami ir pasi-ži mi nepaprastu praktiškumu. Šis išradimas atidaro naujas ga-mybos perspektyvas ir nau-jus pramonės išstobulimus.

Išrado atomizuotą duoną.

New Yorke mokslų akademi-jos nariai mokslininkai išrado būdą išlaikyti duoną tokiame stovyje, kokia ji esti tikslai ką iškepta. Tam tikslui jie panau-dojo atomo skaldymo produk-tus. Tik ką iškeptą duoną įri-ša į celofano lapą ir vienam mo-mentui įveda į milijoną voltų ri-nčius elektros spindulius, ku-rie yra atmo skaldymo produk-

ti tinkamo atsakymo patys tik rai nežinodami, kad toks lei-dinys egzistuoja.

Vieno egzemplioriaus laikra-ščio ar žurnalo nemokamai siun-tinėjamas Gen. Konsulatai fi-nansinės padėties gal per daug neapsunkins, o tuo tarpu netie-sioginiai gali patarnauti ta pras-me, kad suinteresuotiesiems Gen. Kons-tas galės visada suteikti tikslių žinių apie tą ar kitą lei-dinį ir kame jis gaunamas. Kny-gų autoriai ir leidyklos taipgi tą prašomos turėti dėmesij.

Visus leidinius Gen. Konsu-latui prašome adresuoti:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y., USA.

tas. Po tokios operacijos duo-na išlaiko tik ką iškeptos duo-nos stovį kelis mėnesius.

Gydytojai jau operuoja širdį.

Trys Filadelfijos Hahne-mann ligoninės chirurgai ope-ravo mergaitės širdį, kuri po reumatizmo ligos, kuri sužalo-jo širdies vožtuvus, gerai ne-veikė — dėl susidariusių po-vidurinės plėvės (endocar-dium) užsidegimo randų nega-lėjo gerai užsidaryti ir praleis-davo kraują atgal.

Esą gydytojai, pirmą gero-kai pasipraktikavę ant šunų, tai mergaitę — Lorenei Boam — operavę širdį. Jie iš jos gi šir-dies paėmę endokardio ir už-taisę susidarantį vožtuvų plyšį. Operacija pasisekusi ir mergai-tė pasveikusi.

Tai yra sunkiausia operaci-ja, kokia gali būti, jeigu tai yra teisybė.

Išnykusio gyvio griaučiai.

Paleontologas dr. B. Brown Guatemaloje rado visai gerai išsilaikiusius Glyptodonto griaučius. Glyptodontas dabar Zemėje negyvena. Jis išnyko prieš 10 tūkstančių metų.

Alkoholis reikalingas druskos.

New Yorke gydytojai Dr. W. Silkworth ir Dr. M. Texon, ilgai tyrinėję girtuoklius, pri-ėjo išvadą, kad jų kūnas turis labai mažą valgomosios drus-kos. Todėl jie pataria geriant vartoti druskos skiedinio ar ki-tame pavidale druskos. Drus-ka, be ko kita, esanti geriančio asmens organizmui kaip ir vais-tas.

Lietuvoje, kaip žinoma, pa-prasti žmonės girtuokliams at-gaivinti vartojo ir paprastas priemones — negyvai nusigė-rusiam į burną įpildavo sūraus skysčio.

Rasta priemonė nuo piktžolių.

Chemikas J. H. Stoekeler bandymais susekė, kad nuo mi-neralinio spirito nyksta pikt-žolės. Tačiau išradimas taikin-tinas tik spygliučių medžių medelynuose, o lapuočius jis naikina.

LIETUVIŠKA
BALDU KRAUJŲ
IR DIRBTUVĖ.
PARDUODAME GATAVUS.PRIIMAME UŽSAKYMUS
IR PATAISYMAS.
ATLANTIC CITY BEDDING & UPHOLSTERING CO
899 BLOOR ST. W. TORONTO, TEL. LO 1438.
SAV. J. KAMICHAITIS. PATARIMAI VELTUI

KRIMINALINĖ AR CIVILINĖ BYLA?
MES SUTEIKAME JUMS
TEISINĖ - KALBINĖ PAGALBA

Tvarkome imigracijos, pilietybės, palikimų bylas; su darome daubo, buto garantijas, dokumentus, patvirtintus vertimus; tarpininkaujame nuosavybę perkant, par duodant; atstovaujame įmonėse, įstaigose; teikiame viso-keriopą informaciją; giname Kanados ir kitų kraštų lie-tuvių interesus. Jums patarnavimus atlieka teisininkai ir kalbininkai, studijavę Amerikos bei Europos univer-sitetuose.

JONAS J. JUŠKAITIS
907 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada. Tel. PL 4880

Lietuviška moteru kirpykla
Daro šukavimą, pusmetinius ir trumpalaikius fri-zavimus, dažymą ir kt.
Sav. **BIRUTE DODONAITĖ**
(B. M. Dodon)
2521 Centre St., Montreal. Tel. FI 0208

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ŽINOMAS
LAIDOTUVIŲ
DIREKTORIUS
J. H. BENOIT
Funeral Director
NELAIMIŲ ATVEJU VISADA PASIRUOSES PADETI
2102 FULLUM ST. AMherst 0694

VICTORIA CLEANERS & DYERS Co.
EXPERT CLEANING & DYEING
SERVICE FOR CLOTHES AND
HOUSE FURNISHINGS OF
ALL DESCRIPTIONS
MINOR REPAIRS.
RUGS AND CHESTERFIELDS
CLEANED
CITY-WIDE PICK-UP
AND DELIVERY
FUR AND GARMENT STORAGE
2832 ALLARD
TR. 1135

MONTREALIS 2836 Allard Tr. 1135

Mesine ir maisto produktai
SAVININKAS JUOZAS PAPLAUSKAS
1918 FRONTENAC, MONTREAL
TEL. FA 0209

MOKINKIMES ANGLISKAI
LESLIE MACKINTOSH
Anglų kalbos mokytojas ir tautiniame YMCA skyriu-je Montrealyje.
SESIŲ MĖNESIŲ KURSAI PAŽENGUSIEMS MOKINIAMS.
Siųskite penkis dolerius registracijai ir mokėkite tris dolerius mėnesiui.
Rašykite:
Laslie Mackintosh Reg'd., P. O. Box 294, Westmount, Quebec.

HAMILTON

HAMILTONO, VYSK. M. VALANČIAUS VARDŲ,
ŠEŠTADIENINĖ MOKYKLA

1949 m. gruodžio mėn., lie-
tuvių parapijos klebono kun.
Dr. J. Tadarauko iniciatyva,
Hamiltono įsteigta šeštadieni-
nė pradžios mokykla, kuri sa-
vo pirmuosius žingsnius pradė-
jo su 32 mokiniais ir 3 moky-
tojais. Kaip ir kiekvienos trem-
tyje kultūrinės įstaigos, taip
ir šios mokyklos, pirmieji
žingsniai buvo labai sunkūs.
Teko daug kartų lankyti švie-
timo, miesto savivaldybės ir
kt. valdžios organus, iki gau-
tas leidimas šiai mokyklai veik-
ti. Tačiau noras ir užsidegi-
mas viską nugalė.

Šiomet rugsėjo mėn., Ham-
iltono vaikučiai pradėjo savo
mokykloje jau antruosius
mokslo metus. Šiomet ją lanko
47 mokiniai. 1 skyrius jau su-
skirstytas į dvi grupes: a)
mok. Gražiausią vadovauja-
mas, visiškai nelankiusių mo-
kyklos ir b) mok. Rickaus —
jau lankiusiųjų pernai metais
mokyklą. Kituose skyriuose
— 2, 3, 4 ir 5-tame mokytojai
dėsto kelbainiai: J. Mikšys lie-
tuvių kalbą ir Lietuvos Istori-
ją, Kezys — lietuvių literatū-
rą ir Lietuvos geografiją.
Mokslas vyksta, pagal N. Lie-
tuvos švietimo ministerijos nu-
statytą ir dalinai tremtyje pa-
pildytą, programą. Nežiūrint,
kad dirbama tik šeštadieniais,
tačiau mokinių pažangumas
yra geras. Kaip teko patirti,
daugelis, ypač vyresniųjų sky-
rių mokiniai (atvykę anksčiau
į Kanadą yra per daug užside-
gę tuo cow-boy'išku gyvenimu,
kad norint juos atitraukti nuo
įvairių, nieko gero neduo-
dantių filmų, numatoma yra
— sekmadieniais lietuviškoje
„Dainavos“ salėje demonstruo-
ti jiems tikrai vertingas ir kul-
tūrinės filmas, o įėjimo bilietai
nemokamai dalinti pažangi-
giems, ir lankantiems kas šeš-
tadienį, mokyklą mokiniais.

Be to, mokyklos vedėjas —
J. Mikšto pareiškimu jaučia-
mas vadovėlių trūkumas, to-
dėl, būsimųjų mokinių tėvams
mas 60 m. mirė lietuvis Petras

MIRĖ LIETUVIS.

Spalio 14 d. Hamiltone, eida
mas 60 m. mirė lietuvis Petras

š. m. lapkričio mėn. 4 d., „Dainavos“ salėje 469 Bay St. N.,
Hamiltono ateitininkai rengia

Linksmus šokius

Bus įvairių gėrimų.
Pradžią 7.30 val. vak.

Visas gautasis grynas pelnas skiriamas Tautos Fondui.
Prie įėjimo tam pačiam tikslui bus renkamos aukos.
Visus tautiečius maloniai prašome savo atsilankymu paremti
Tautos Fondą.
H. At-kų kuopa.

Kutis, atvykęs į Kanadą 1926
m. iš profesijos P. Kutis bu-
vo statybininkas — kontraktori-
us.

PARAPIJOS KONCERTAS

Ši rudenį, suėjo dveji metai
nuo Hamiltono lietuvių, Vil-
niaus Aušros Vartų, parapijos
įkūrimo.

Kaip ir pernai, taip ir šie-
met, parapijos komitetas numa-
to surengti lapkričio mėn. kon-
certą, į kurį yra pakviestas da-
lyvauti ir žinomas solistas St.
Baranauskas.

KRISTAUS KARALIAUS ŠVENTĖS MINĖJIMAS,

rengiamas Hamiltono ateitinin-
kų kuopos, įvyks spalio 29 d.
5 val. „Dainavos“ salėje: 469
Bay St. N.

Paskaitą skaitys iš Toronto
atvykęs p. J. Kralikauskas. Po
paskaitos bus meninė progr-
mos dalis. Hamiltono lietuvių
visuomenė kviečiama gausiai
atsilankyti.

DIDĖJA LIETUVIŲ — NA- MŲ SAVININKŲ SKAIČIUS.

S. S. Marie, Ont. Šiais me-
tais nuo pavasario ligi dabar
trys lietuviai pasistatė nuosa-
vus namus, tai p. p. J. Okma-
nai, Pr. O. Motūzai ir K. Vali-
us. Visi naujieji namų savi-
ninkai dirba didžiuliam plie-
no fabrike „Steel Plant“ ir
namus pasistatė patys laisvu
laiku po darbo fabrike, tik ret-
karčiais kitų lietuvių patalki-
nami. Tuo būdu lietuvių nau-
jųjų kanadiečių namų savini-
kų viso mieste turime 7.

Sekantį pavasarį vėl visa ei-

DĖMESIO

Villasaliečiams ir apylinkės lietuviams!
Ekspertas radio ir elektrinių reikmenų taisyme.
Prekyba ir pataisymai.
PETE'S RADIO SERVICE
7688 Edvard St., Ville Lasalle. HE 3372

A. BERESNEVIČIUS

Primu vyrų bei moterų rūbų užsakymus iš savo ir
klijentų medžiagų.
Kainos visiems prieinamos. Klijentai priimami po 5 val. v.
4298 St. Lawrence Blvd. Tel. HA 6305.

Lietuviška krautuvė

„Richard's Meat Market“

SAV. POVILAS PETRONIS.

Lietuviškos gamybos dešros, įvairių rūšių mėsos,
daržovės, groseterija.

5898 Verdun Ave., Verdun TR 0281

Tel. HE 4114

S. MAZULAITIS

SIUVĖJAS

6920 Monk Blvd. Ville Emard, Montreal, Tramvajus 36.

ĮVAIRIŲ MASINŲ—KARŲ TAISYMAS

IMPERIAL AUTO COLLISION

G. KERAITIS,

Motorai, sparnai, durys. Taipogi dažymas pagal didelį
spalvų pasirinkimą. Mašinos paimamos iš namų ar iš su-
gedimo vietos kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 8 val.
ryto iki 7 val. vakaro, išskyrus telefonu JU 4773.
— Lietuviams patarnaujame papigintomis kainomis. —
— 561 — KEEL ST. TORONTO, Ont. — —

Laiškai Redakcijai

LAIŠKAS IŠ
MADAGASKARO.

Pone, Redaktoriai!

Esu legionierius, bet ne ban-
ditas, kaip daugelis, kad legio-
nierių laiko. Esu lietuvis.
Rašiau du laiškus Ameri-
kon, „Naujienuoms“. Rašiau
apie savo siekimus, bei tikslą,
ir apie savo parašytą knygą,
kuria norėčiau išleisti.

Tačiau, gaila, į du laiškus ne
gaunu atsakymo.

Aš nesu pesimistas, bet vis-
tik mano įgimtą optimizmą tai
pritrenkė. Kiek atsigavęs da-
bar rašau Tamstos vedamajam
laikraščiui.

Aš dar vaikigaliu būdamas
plunksną pamėgau, bet iš po
mano plunksnos išėjusius daly-
kus — trumpas apysakas ir po-
emas paskaitydavau tikrai
draugams ir išmesdavau. Isto
jės 1948 metais legionar, nu-
tariau ir jau baigiu rašyti kny-
gą atsiminimų pobūdžio.

Parašyk man Tamsta apie
galimybes ją išleisti. Po pirmo
Tamstos atsiliepimo aš ją pri-
siųsiu. Perskaityk Tamsta ją
ir įvertink. Jeigu nepatiks
prašau ją man grąžinti, arba
prašau nurodyti žmogų, kuris
tokiais dalykais domisi ir galė-
tų išleisti.

Aš ją rašiau po sunkaus dar-
bo naktimis, bet ne savo asme-
niškai naudai — Lietuvai ir lie-
tuvams.

Ir, štai, dar vieans prašy-
mas: nuolankiai prašau, Pone
Redaktoriai, išspausdinti tam-
tos vedamajame laikrašty šį
skelbimą:

„Vytautas Karpavičius, gi-
męs 1924. X. 4. Marijampolės
mieste ir 1943 m., išvykęs Vo-
kietijon, ieško savo artimųjų,
giminių ir pažįstamų visam pa-
saulėje.“

Rašyti šiuo adresu:
Leg. Sapiega William M-le

54379 4-4 R. E. L. 14-me
4-me Section. Fort Carnot,
Madagascar, Africa.

Prašau atleisti, Pone Redak-
toriai, už trukdymą. Šiuo mo-
mentu esu vargšas legionie-
rius, kuriam gaunamos algos
užtenka tik rūkalams ir būti-
niams tualetų reikmenims, bet
laikui bėgant tikiuosi geresnių
dienų ir atsilyginsiu.

Geriausio linkėjimai visiems
Kanados lietuviams.

Jūsų Vyt. Karpavičius.
1950. X. 7.

Frot Carnot, Madagascar.

LAIŠKAS IŠ INDOKINIJO!

Gerbiamieji lietuviai!

Aš esu labai patenkintas ir
linksmas, kad jūs mane vis dar
atsimenat ir pašelpiat lietuviš-
ka spauda. Aš dabar rašau
Jums laišką ir prašau tų, kurie
taip mane atjauciate, kad ir
laišką man parašytumėt. Aš
labai norėčiau giuti iš Jūsų ži-
nių. Aš, kaip žinote, legionie-
rius. O dabar Indokinijoje kar-
as. Aš kiekvieną dieną lau-
kiu, kada krisiu. Tai būtų kiek
ramiau, negu dabar. Kai aš
skaitau Kanados laikraštį, —
koks gyvenimas Kanadoje! Mū
labai širdį skauda, ir galvoju,
kodėl aš taip vargstu vienas,
be kitų lietuvių?

Sekantį sykį parašysiu dau-
giau. Laukiu atsakymo iš tau-
tiečių.

Legionierius Žalys A.
C. C. B. 3. S. P. 82.388.
T. O. E. Indo-China.

BALTICKA

Lietuviai batsiuvis.
Pataisymai ir užsakymai.
5355 Verdun Ave., VERDUN
Tel. HE 4547.

DĖMESIO!

Estiška kailių krautuvė siūlo gražius, aukštos kokybės

KAILINIUS

fabriko kainomis. Galima ir išsimokėjimui. Atsilanky-
kite ir įsitikinsite. Kalbame ir yokiškai.

Kailininkas A. KOTKAS,
1481 Bishop St., Apt. 3
Montreal. TEL. BE 4075.

PARDUODAMAS

PUIKUS KARAKULIO PALTAS (Persian Lamb)
naujo 1951 metų stiliaus, ūg is (size) 18 ar 20.
PROGA UŽ \$ 125.00. Tel. GR 1827 (Montreal)

LIETUVIAI PAS SAVUOSIUS!

National Restaurant

Lietuviškas Restoranas.
SAV. M. UKYS.

633 Church Ave (prie Verdun Ave) arti naujosios lie-
tuvių bažnyčios. Tel. TR 0141
Atdara kasdien ir sekmadieniais po pamaldų.

TEL. FL 2682

Marche BOULEVARD Market

SAV. PAUL GUDAS,

MESA, ALUS, GROSETERIJA, DARŽOVES.

6033 Monk Blvd., VILLE EMARD, Montreal.

DAŽYKLA

SAV. JURGIS MERKYS,

251 St. John St. Longeuil. Telefonas: 7578.

Dažo paltus, sukneles, visokius kitus drabužius ir vi-
sokias medžiagas.

20-ties metų patyrimas — geriausia garantija už atlie-
kamą darbą.

PAPIGINTOS KAINOS LIETUVIAMS!

PASIDARYKIM ATEITI BE RŪPESČIŲ — APSIDRAUSKIM ŠIANDIEN

Alb. NORKELIŪNO AGENTŪROJE

MONTREAL ENTERPRISES REG'D.

Vienintelė lietuviška apdraudos agentūra, kuri draudžia nuo įvairiausių nelaimių, gaisrų,
susirgimų ir kt., patarnauja susidūrus su valdžios įstaigomis, pirkimais, dokumentų verti-
mais statybų paskolomis ir tt. Skambinkite telefonu arba užsikite:

Kasdien:
5505 13th Ave. Rosemeunt,
Montreal, Que.
Tel. AM. 0342

Antradieniais:
7682 Edward St.,
Ville Lasalle, Que.
Tel. TR. 8112.

RENE BOURDAGES Reg'd

MAMERTAS MAČIUKAS

DIPLOMUOTAS VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ
SIUVĖJAS

Aukščiausios kokybės vyriškų ir moteriškų rūbų siuvykla.

Telef. FRontenac 9141.

Res. CL 4746.

Kampas Mount Royal ir Brebeuf,

įėjimas: 4504 Brebeuf Street.

MŪSŲ SPORTAS

UŽBAIGTOS FUTBOLŲ PIRMENYBĖS

Vytis — 7.000 Club 3:0

Spalio mėn. 15 d. Withrow parke vytyčiai sužaidė savo paskutines pirmenybių rungtynes ir nugalėjo kanadiečių 7000 klubą, kuris buvo sustiprintas keliais italų žaidėjais.

Nežiūrint, kad dėl komandos gynimo susidarė kai kurių sunkumų, vytyčių puolimas iš B. Kalibato, K. Kizio, P. Asikanen, V. Pulkauninko ir H. Paukščio pačioje žaidimo pradžioje perima iniciatyvą ir užspaudžia priešininko vartus. 4-je minutėje kair. kraštas perduoda tikslų sviedinį suomiui ir jau 1:0 mūšikių naudai. Po mažos pertraukos susigrūdimo prie vartų tas pats suomių galva nukreipia antrąjį įvartį. Žaidimas po truputį išsiūgina, kol 31 min. K. Kizys pasiūnia pusaukštį sviedinį į vartų kampą.

Antrame puslaikyje kanadiečiai stengiasi prasipūsti, bet budrus gynimas iš A. Beresnevičiaus, J. Žuko, V. Dobrovolskio (pakaitas A. Mikulskis), V. Akelaičio ir R. Velyvio tiksliai trukdo priešininko praėjimui. Pora sunkesnių šūvių eina pro šalį arba užtikrintai likviduojami mūšikių vartininko Pr. Puškoriaus. Tuo tarpu vytyčių puolimas, kur su pratingu žaidimu deš. krašte debiutavo B. Kalibatas, sukuria eilę progų, kurios lieka su maža paklaida neišnaudojamos.

Tuo būdu vytyčiai po įvykusio atsilėidimo užbaigė pirmenybes gražia pergale ir užėmė 3-čią vietą su 27 taškais ir 43:24 įvartų santykiu. Pirmieji šeši 1 senjorų lygos atstovai po 20 rungtynių išsirikavo šitaip:

1. Tartans — 34 t.
2. Massey Harris — 34 „
3. Vytis — 27 „
4. Dentonia — 22 „

KAMBARYS NEMOKAMAI

mažai šeimai, sutinkančiai 5 d. du kambariai rūsyje, apmokė per savaitę dienos metu padaboti du berniukus (4 ir 6 mt.). Skambinti vakarais HE 2938. 5868 — 1-st Ave., Rosemount.

HAMILTONIEČIŲ DĖMESIUI!

Rašau prašymus, laiškus, darau vertimus iš lietuvių, vokiečių, rusų į anglų k. Tar pininkauju įvairiais reikalais įstaigose, perkant, pardaviant nuosavybę etc.

Juozas Valevičius.

285 John N. Hamilton, Ont.

Tel. 7-0002

Kreiptis po 5 val. p. p. ir šešt.

DOMINION AGENCIES BIURO, 16 Woolworth Bldg., PORT ARTHUR, CAN.

Kas yra suinteresuotas atgabenimu giminių ar pažįstamų į Canadą, prašau kreiptis į mūsų įstaigą, kuri jau ilgą laiką, kaip tvarko IMIGRACIJOS reikalus. Taip pat įvairių dokumentų reikalus: pasus ar pilietybės dokumentus ir laivams bilietus į įvairias pasaulio šalis.

LIETUVIAI!

Kas norite pasidaryti lengvesnį gyvenimą ir užsitikrinti r ytojų, PIRKITE TABAKO ŪKIUS.

Turime didelį pasirinkimą, įvairaus dydžio, įvairių kainų ūkių. Taip pat TURIME PARDUOTI GAZOLINO STOČIŲ, KRAUTUVIŲ, NAMŲ IR T. T. Ūkių pirkimo sąlygos:

įmokama suma suling susita rimo, išmokėjimas — ¼ nuo metinių tabako pajamų.

J. W. Kociuk,

Real Estate Broker. Delhi, Ont.

Platesnių žinių duoda, V. Tr eigis, R. R. 1 Simcoe, Ont. Tel.: 9 ring 2 Delhi, Ont.

VOKIETIJA VĖL FIFA NARYS.

Vokietija vėl tapo priimta į FIFA (Federation Internationale Football Association) narius ir tuo pačiu, leista jai žaisti tarpvalstybinėse rungtynėse.

Pirmosios po karo tokios rungtynės įvyks su Šveicarija, š. m. lapkričio mėn. 22 d. Vokietijos rinktinė greičiausiai bus sudaryta iš šių žaidėjų: Flotho, Piccard, Plawky, Mebus, Streitle, Rohring, Klodt, F. Walter, O. Walter, Morlock, de la Vigue.

Papildymas.

Spalio 12 d. „NL“, aprašant hamiltoniečių, metinių progą, įvykusią šventę, šachmatų rungtynėse tarp HLSK „Kovas“ ir Toronto LSK „Vytis“ buvo praleista viena eilutė ir tuo pačiu, išleistas dvi sužaistos partijos: Breichmano (Hamilton) su Žiliu, pasibaigusi pirmojo laimėjimu ir Beipšio su Siručiu, laimėta torontiečio — 0:1. Bendra šachmatų rungtynių pasekmė palieka ta pati — 3½:2½ Toronto LSK „Vytis“ naudai.

TRUMPAI IŠ VISUR.

— Buvęs sunkaus svorio pasaulio meistris — Max Baer, vaidina svarbiausią rolę, sukamajame filme, pagal lenko H. Sinkievičiaus romaną — Quo Vadis.

— Tarpvalstybinėse futbolo rungtynėse gautos šios pasekmės: Norvegija — Švedija 1:3, Suomija — Švedija BO : 1, Vengrija — Albanija 12:0, Čekoslovakija — Albanija 3:0.

— Tarpvalstybinės lengvosios atletikos rungtynės Suomija — Norvegija baigėsi suomių pergale — 125:69. Geresnės pasekmės: 100 m. Siren (S) 10,9, 200 m. Johanson — 21,4 sek. (naujas Now. rekordas), ietis Hietanen (S) 69,87 m.

ATEITIS BE RŪPESČŲ.

ŠEIMA APRŪPINTA.

Geriausią progą apsirūpinti ateitimi ir išvengti gydomosi išlaidų įsigy laikui apsirūpinti.

„THE MACCABEES INS.CO.“

kuri jau 72 metus sąžiningai patarnauja ir draudžia nuo nelaimingų atsitikimų, ligos atveju ir specialiai mažamečius vaikus.

Informacijos teikia ir apdraudimą atlieka naujai paskirtas atstovas:

JONAS BERŽINSKAS,

88 Annette St., Toronto, Ont., telef. LY 2816.

P. S. Draudimas atliekamas ir provincijoje gyvenantiems (šeštadieniais ir sekmadieniais).

— Čekai tremtyje įkūrė Čekoslovakijos Futbolo Sąjungą, kurios pirmininku išrinktas buvęs ČSR FIFA delegatas ir šla via klubo pirmininkas — Valonsek (gyvenęs Švedijoje). Vakary Vokietijoje įgaliotiniu tapo žinomas vartininkas — Turek.

— Pirmaujantieji futbolo klubai senajame kontinente: Belgijoje — Racing Briuselis, Sov. Sąj. CDKA Maskva, prieš Maskvos Dinamo, Vengrijoje — Vasas ir Textile, Čekijoje — Zeleznican (ankščiau Bohemia).

Pietų Vokietijos lygoje, po 6 rungtynių pirmąja daugkar tinis meistris IFC Nurnberg, prieš VFB Stuttgart, šiaurėje — HSV prieš Gotingeną, vakaru — FC Koln prieš Schalke 04, pietų - vakarinėje FC Kaiserslautern (garsieji broliai Walteriai!) Rusų zonoje — Chem. Leipzigas ir Berlyne — Union 0:6.

— Paskutiniai, Europos futbole pirmaujantieji klubai: Bayern (Pietų Vok.); HSV (Š. Vok.) ir IFC Koln (Vak. Vok.) Belgijoje — Racing Briuselis, Švedijoje — Malmo FF., Prancūzijoje — Racing Paris, Italijoje — Palermo ir Austrijoje — Austria Wien.

Kbr.

PADEKOS

PADEKA.

Už mums „Priešvestuvinio pobūvio“ suruošimą, už tokį didelį visų nuoširdumą, taip gražias ir vertingas dovanas, malonius linkėjimus ir sveikinius, mes dėkojame to vakaro rengėjams: p-lei G. Matulytei, p-lei V. Ratavičiūtei, p. Alb. Joneliui ir p. J. Meilučiui, už puikų pobūvio pravedimą p. J. Parojui, už ypatingą rūpestį ir darbą padengiant stalus taip skaniais ir įvairiais valgiais: p. M. Leknickienei, p. O. Matulie nei, p. Z. Vilimienai, p-lėms Agutei ir Marytei Stankaitytėms ir visoms mielai talkininkavusioms, taip pat visiems svečiams už nepaprastą staigmeną ir niekuomet nepamirštą mą išpūdį.

Dar kartą nuoširdžiai dėkojame.

Aldona Ratavičiūtė ir Antanas Morkūnas.

PADEKA.

Mes, Milda Pauženaitė ir Vitoldas Murauskas, p. p. Glavec kams už surengtas mums vestuves ir mieliems svečiams iš Toronto, broliui P. Murauskui,

Kbr.

L. Valiukevičiui, A. Patašiui ir J. Staradomskiui už atsilankymą į jas ir už taip puikias vestuvines dovanas, reiškiamas nuo širdų ačiū.

Taip pat dėkojame mūsų vestuvių svečiams montrealiečiams už taip gražias ir gausias dovanas.

PADEKA.

V. D. K. chorvedžiui p. Piesinai, choristams ir choro vadovybei, surengusiems mums priešvestuvinę staigmeną (mergvakari) ir tuo pačiu metu įteiktas gražias dovanas, širdingai dėkojame.

Taip pat choro komiteto pirmininkui p. Jankaičiui, p. Paciūtei ir p. Ališauskui už taip darnų šių vaišių pravedimą nuoširdus ačiū.

Milda Pauženaitė ir Vitoldas Murauskas.

PAIEŠKOJIMAI

— J. Budrevičius, ieško sersers Biržitenės, atvykusios Kanadon 1948 m. Prašoma atsiliepti per Lietuvos Generalinį Konsulą, 11 Granadier Heights, Toronto, Ont.

GAUTI LAIŠKAI

Jonui Tomkevičiui.

DĖMESIO KALENDORIUI!

„NEPRIKLAUSOMA LIETUVA“ 1951-iesiems metams išleidžia kalendorių. Tai bus ANTRASIS KANADOS LIETUVIŲ KALENDORIUS 1951 METAMS.

Jame bus svarbios ir įdomios medžiagos. Jame dalyvauja žymūs bendradarbiai. Maloniai prašomi dalyvauti visi tautiečiai su reikšmingesnėmis temomis, nes kalendorius yra visos Kanados.

Kalendorių gaus visi metiniai „Nepriklausomos Lietuvos“ prenumeratoriai.

Atkreipiamas įmoninkų, verslamoninkų, profesionalų, biznierių dėmesys, kad nepraleistų progos prisijusti kalendoriui savo skelbimų. Skelbimų kaina: 50 centų už ketvirtinį colį.

Malonūs Skaitytojai prašomi šias žinias paskleisti tarpe savo pažįstamųjų.

„Nepriklausoma Lietuva“.

Kanados ir Europos siuvėjas Toronte

JONAS INDRELĖ

siuva moderniškiausių fasonų vyriškus ir moteriškus kostiumus ir paltus.

DIDELIS PASIRINKIMAS

geriausių anglišku medžiagų. Darbas atliekamas SAŽININGAI IR GRAŽIAI.

Adresas: 202 St. Clarens Av e, Toronto.

Telefonas: ME 8522.

PRITYRĘS KVALIFIKUOTAS

LIETUVIS LAIKRODININKAS

STINSON'S JEWELLERY

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brangenybes. Garantuotas darbas, prieinamos kainos. Krautuvė atidaryta kasdien iki 8 valandos vakaro.

KURKIMĖS PIETINIAME PAUPYJE

TAUPLYDAMI PINIGUS, STATYKIMĖS PATYS SAVO NUOSAVUS NAMUS.

Pasekime tūkstančius pavyzdžių, kurie laimingai gyvena savo nuosavuose namuose ir nebemoka nuomų kitiems.

Mes turime per 4000 sklypų (lotų) LONGEUIL ANNEK po \$ 150.00. Kiekvienas sklypas turi apšviat vietos n uosavam daržui.

Susisiekimui su Montrealiu tereikia 15 minučių. Lengvos išsimokėjimo sąlygos — įmokėti tik \$ 10.00, likusią dalį po \$ 10.00 kas mėnesį.

ISIDĖMĖTINA PROGA: jei Tamsta ar kas iš Tamstos draugų perka 9 sklypus, DEŠIMTĄ GAUNA NEMOKAMAI!

TAT VISI Į SAULĖTĄJĮ IR GRYNO ORO PIETINĮ PAUPĮ.

Skambinkite Longeul Zone 6385, o vakarais DOLLARD 8924.

C. A. Monseau Įpėd.,

735 Taschereau Blvd.,

LONGEUIL West, Tel. 6385

SOTUS ALKANAM PADEK

AID OVERSEAS, INC., 2244 W. 23rd PLACE, CHICAGO 8, ILL., USA.

Aid Overseas, Inc. siunčia maisto siuntinius į visas 4 Vokietijos zonas ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSRS. Siuntiniai yra pilnai apdrausti nuo dingimo. Pristatymas trunka apie 15—20 dienų.

Aid Overseas, Inc., maisto siuntiniai pakuojami Europos san dėliuose, o užsakymai iš Chicago siunčiami AIR MAIL.

UŽSAKANT DIDESNIUS KIEKIUS DUODAMA NUOLAIDA.

Siuntinys Nr. 14—\$ 7.70

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaulinių taukų

2 sv. cukraus

1 sv. marmelado

1 sv. kiaulienos mėsos

gab. tualet. muilo

Siuntinys Nr. 19—\$ 9.95

4 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaulinių taukų

2 sv. margarino

2 sv. marmelado

4 sv. degintos kavos

4½ sv. cukraus

2 gabalai tualet. muilo

Siuntinys Nr. 21—\$ 6.10

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaulinių taukų

2 sv. degintos kavos

1 sv. šokolado

14 ozs. kondens. pieno

2 gabalai tualetinio muilo

Siuntinys Nr. 23—\$ 7.70

5 sv. rūkytų lašinių

5 sv. degintos kavos

Siuntinys Nr. 24—\$ 11.50

5 sv. rūkytų lašinių

3 sv. kiaulinių taukų

2 sv. margarino

5 sv. degintos kavos

2 sv. marmelado

2 sv. sūrio 40% riebi.

Siuntinys Nr. 25

E. 10 sv. kiaulinių tau-

kų \$ 5.50

C. 15sv. kiaulinių tau-

kų \$ 7.40

D. 37 sv. kiaulinių tau-

kų \$ 13.50

Siuntinys Nr. 30

A. 5 sv. deg. kavos \$ 6.40

B. 5 sv. degintos ka-

vos 5 dėžutėse \$ 6.75

C. 4 sv. deg. kavos

(į pr. zoną) .. \$ 6.00

Siuntinys Nr. 94

0½ \$ 0,0123456789101112131415161718192021222324252627282930313233343536373839404142434445464748495051525354555657585960616263646566676869707172737475767778798081828384858687888990919293949596979899100101102103104105106107108109110111112113114115116117118119120121122123124125126127128129130131132133134135136137138139140141142143144145146147148149150151152153154155156157158159160161162163164165166167168169170171172173174175176177178179180181182183184185186187188189190191192193194195196197198199200201202203204205206207208209210211212213214215216217218219220221222223224225226227228229230231232233234235236237238239240241242243244245246247248249250251252253254255256257258259260261262263264265266267268269270271272273274275276277278279280281282283284285286287288289290291292293294295296297298299300301302303304305306307308309310311312313314315316317318319320321322323324325326327328329330331332333334335336337338339340341342343344345346347348349350351352353354355356357358359360361362363364365366367368369370371372373374375376377378379380381382383384385386387388389390391392393394395396397398399400401402403404405406407408409410411412413414415416417418419420421422423424425426427428429430431432433434435436437438439440441442443444445446447448449450451452453454455456457458459460461462463464465466467468469470471472473474475476477478479480481482483484485486487488489490491492493494495496497498499500501502503504505506507508509510511512513514515516517518519520521522523524525526527528529530531532533534535536537538539540541542543544545546547548549550551552553554555556557558559560561562563564565566567568569570571572573574575576577578579580581582583584585586587588589590591592593594595596597598599600601602603604605606607608609610611612613614615616617618619620621622623624625626627628629630631632633634635636637638639640641642643644645646647648649650651652653654655656657658659660661662663664665666667668669670671672673674675676677678679680681682683684685686687688689690691692693694695696697698699700701702703704705706707708709710711712713714715716717718719720721722723724725726727728729730731732733734735736737738739740741742743744745746747748749750751752753754755756757758759760761762763764765766767768769770771772773774775776777778779780781782783784785786787788789790791792793794795796797798799800801802803804805806807808809810811812813814815816817818819820821822823824825826827828829830831832833834835836837838839840841842843844845846847848849850851852853854855856857858859860861862863864865866867868869870871872873874875876877

ŠI ŠEŠTADIENI, SPALIO 28 DIENĄ, 8 VALANDĄ VAKARO, PLATEAU SALEJE, 3710 CALIXA - LAVALLE E ST., LAFONTAIN PARKE, ĮVYKS

DIDELIS JUNGTTINIS PABALTIEČIŲ KONCERTAS

DALYVAUJA CHORAI, SOLISTAI IR ŠOKĖJAI — KIEKVIENOS TAUTOS SKYRI UM IR DRAUGE

Estų dalyvauja:

Choras, vedamas ROMAN TOI;
Op. sol. HEINZ RIIVALD;

Latvių dalyvauja:

Choras vedamas ARVIDS GRANTS;
Smuikininkas GEORGE LAPENSONS;

Lietuvių dalyvauja:

Choras vedamas A. PIEŠINOS;
Op. sol. E. KARDELIENĖ;
Pianistas K. SMILGEVIČIUS;
Tautinių šokių grupė.

Užbaigai — JUNGTTINIS VISŲ TRIJŲ TAUTŲ CHORAS.

Įėjimas tikrai 75 ct. Tautiečiai prašomi skaitlingiausiai dalyvauti. Grynas pelnas skiriamas tremtiniais šelpti.

MONTREAL

VISOMS KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS
MONTREALIO APYL. L. O. KOMITETO
ORGANIZACIJOMS

Bendraraštis Nr. 1.

Kanados Lietuvių Bendruomenės Montrealio Apylink. L. O. Komiteto Prezidiumas, savo posėdyje, įvykusiame š. m. rugsėjo mėn. 26 d. susipažino su Vyriausiojo Lietuvai Išlaisvinti Komiteto, Tautos Fondo Valdytojo rugsėjo mėn. 20 d. atsišaukimu, nutarė skelbti nuo š. m. spalio mėn. 1 d. iki 1951 m. sausio mėn. 1 d. trijų mėnesių aukų vėjų Tautos Fondui.

Visos įeinančios į Montrealio Apyl. L. O. Komiteto organizacijos šiuo prašomos skelbiamų aukų rinkimo vėjų paremti surenkant aukas iš savo narių, prijauniančių bei neorganizuotų tautiečių. Surinktus pinigus organizacijos persiunčia tiesiogiai Tautos Fondo įgaliotnėi Kanadoje, p. Marijai Arlauskaitė šiuo adresu: 6642 — 3rd. Ave., Rosemount, Montreal, P. Q., o aukų lapus su pinigų įnešimo pakvitavimais grąžina Komiteto Prezidiumui ne vėliau 1951 m. sausio 7 d.

Aukavusių pavardės bus skelbiamos spaudoje.

Organizacijoms, kurioms būtų papildomai reikalingi aukų lapai, gali kreiptis asmeniškai į Komiteto išdėtininką p. Mykolą Juodviršį arba raštu sekančiu adresu: P. O. Box Nr. 6034, Montreal.

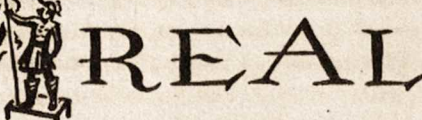
Montrealio Apyl. L. O. Komiteto Prezidiumas tiki, kad visos organizacijos šį Lietuvos išlaisvinimo darbą konkrečiai parems ir skelbiamas Tautos Fondo aukoms rinkti vėjų Montrealio mieste ir apylinkėse praeis su gražiais rezultatais.

J. Navikėnas,
Komiteto Pirmininkas.
Sekretorius.
J. Volodkaitė,

DEL PABALTIEČIŲ
KONCERTO

Koncertas labdariegiams tikslams. Jame pakviesta dalyvauti daug anglų ir prancūzų. Dalyvaus vietos didžiosios Montrealio spaudos atstovai. Todel koncertas bus savotiška Pabaltijo tautų demonstracija, kurioje tautiečiai maloniai prašomi dalyvauti skaitlingiausiai. Visos moterys maloniai prašomos dėti tautinius apdarus.

Prie koncerto tiek tenka pastebėti, kad estų solistas yra Tallino operos tenorius, o latvių smuikininkas — buvęs Londono karališkosios operos koncertmeisteris. Be to, jungtinį chorą, kuris išpildys po vieną dainą lietuviškai, latviškai ir

estiškai, diriguos trys dirigentai, kiekvienas savo tautos dainą. Informuojama, kad Plateau salė yra Lafontaine parke, kuriamė yra Calixa-Lavallee gatvė, Nr. 3710. Pasiiekti salę geriausia iš Sherbrooke gatvės.

VISŲ CHORISTŲ DĖMESIUI

Ši penktadienį, spalio 27 dieną, DLK klubo patalpos yra užimtos, todėl paskutinė choro repetitija prieš koncertą įvyks ne klubo, bet naujos Aušros Vartų parapijos salėje, Villibord St. 337 nr. Tai bus generalinė repetitija, į kurią visi choristai ir choristės būtinai turi atsilankyti.

Drauge įvyks ir jungtinio choro — estų, latvių ir lietuvių — repetitijos taipgi šioje parapijos salėje. Apie tai prašomi visi choro dalyviai painformuoti estus ir latvius, kiekvieno su sitikimo proga.

PRAŠOMI REGISTRUOTI VAIKUS

Rosemunte steigama šešta dieninė lietuvių mokykla. Vaiskus, pradedant 5 metų amžiaus, prašoma registruoti pas p. Jankaitį: 6378 — 12 Ave ir pas p. Navikėną: 5515 — 13 Ave. Prašoma paskubėti, nes tuojau norima pradėti mokslas. Visi tėvai lietuviai maloniai prašomi leisti savo vaikučius į lietuvišką mokyklą.

KLB-LOKO POSĖDIS

Šaukiamas šį penktadienį, spalio 27 dieną, 8 val. vakaro „N. L.“ redakcijoje.

SLA SUSIRINKIMAS

Mėnesinis SLA 123 Montrealio kuopos susirinkimas įvyks šį sekmadienį, spalio 29 d., Aušros Vartų parapijos salėje tuojau po pamaldų. Prašoma visus neužsimokėjusius už

SMUKININKŲ DĖMESIUI!

Lietuvių orkestrui „Lituanica“ skubiai reikalingas smuikininkas. Suinteresuoti prašomi tuojau kreiptis į Z. Lapiną, telefonu BE 8119.

PENKIŲ RUIMŲ BUTAS

su visais baldais išnuomojamas, o baldai parduodami. Kitas butas 5-kių ruimų išnuomojamas be baldų. Kreiptis: 348 — 1 Ave, Ville Lasalle. Telef: HE 2120. Teirautis po 5 val. vak. ir šeštadieniais visą dieną.

DĖMESIO! DĖMESIO!

Mano minėtasis Mountroyal
FESTIVALIS - PARODAprasidės š. m. spalio mėn. 28 d., šeštadienį, ir tęsis iki
lapkričio mėn. 4 d. . .

Maloniai kviečiu visus tautiečius gausiai atsilankyti.

Su pagarba Jūsų siuvėjas
Mamertas Mačiukas.

D. L. K. VYTAUTO KLUBAS

kiekvieno šeštadienio vakarą ruošia

ŠOKIUS

puikioje lietuviškoje salėje prie geros muzikos. Maloniai kviečiami visi lietuviai jaukiai ir linksmai praleisti laiką.

Pradžia 8.30 val. vakaro.

Įžanga 50 centų.

Adresas: 2161 St. Catherine East. Telefonas: CH 0480.

Mielą OTILIJĄ MEŠKAUSKAITĘ
ir poną ALGIMANTĄ SEMAŠKĄ,

kuriančius lietuvišką šeimą, nuoširdžiai sveikina ir linki laimingo ir saulėto gyvenimo.

Grabosų šeima ir Eugenijus.

simokėti nario mokesčius. Su sirinkimo metu gali įstoti nauji nariai.

Valdyba.

DEL ANGLŲ KALBOS KURSŲ

Yra galimybė anglų kalbos kursų turėti Verdune, kaip ir prancūzų kalbos kursų. Jeigu susiregistruos 26 asmenys, tai kursai bus Verdune, ten pat, kur dabar veikia prancūzų kalbos kursai. Registruotis prašome šią savaitę „NL“ redakcijoje telefonu TR 9735.

GRAŽIOS SUTUOKTUVĖS

Spalio 21 d. Aušros Vartų parapijos bažnyčioje susitaukė p. Algis Švilpa su Olga Esykyte. Sutuoktuvės buvo gražios. Geriausios sėkmės naujai porai!

Artimiausiu laiku numatoma dar kelios lietuvių sutuoktuvės.

DAR VIENĄ PORĄ „APGAVO“.

Verduniškių pp. Zabiečių, Petro ir Julijos, dvidešimties metų vedybiniam gyvenimui atžymėti, š. m. 21 d. jų giminės ir artimieji draugai surengė jiems staigmeną — balį, į kurį susirinko per 50 žmonių. Nors p. Zabiela kartais mėgdavo sakyti, kad jo niekas gyvenime neapgavo ir neapgaus, bet šį kartą taip gražiai buvo apgautas, kad iš susijaudinimo žmogus net verkė. „Jau navedžius“ vakarines — metu dalyviai gražiai pasveikino ir palinkėjo jiems visokeriopos laimės; be to juos susirinkusieji ir pp. Jurėnai, gyvenę Lachut, gausiai apdovanojo gražiomis ir kartu reikšmingomis dovanomis. Baliaus praėjo labai gražioji ir linksma nuotakoj.

NAUJAS LIETUVIŲ BIZNIS

P. Henrikas Adamonis nusipirko restoraną 1736 Notre Dame gatvėje ir pradėjo savarakišką darbą. Linkime naujam verslininkui geros sėkmės.

DĖMESIO JAUNESNĖMS SKAUTĖMS.

Sekmadienį, spalio 29 dieną, įvyks jaunesniųjų skautėlių — paukštyčių steigiamoji sueiga. Tėvai maloniai prašomi apie tai pranešti visoms mergai-

GYVENIMAS KOMUNISTINĖJE VALSTYBĖJE.

Young Men's Canadian Club of Montreal praėitą ketvirtadienį, spalio 19 d. turėjo Queen Hotelyje mėnesinį narių susirinkimą. Po iškilmingų pietų buvo paskaita tema „Gyvenimas komunistinėje valstybėje“. Skaitė Canadian Marconi Company radio stoties vedėjas Mr. Victor George. Prelegetas vaizdžiai nupiešė sovietinio žmogaus beteisiską gyvenimą. Paskaita buvo iliustruojama tremtinių įkalbėtomis plokštelėmis iš radio ciklo „Aš pasirinkau Kanadą“. Po paskaitos buvo gyvos diskusijos, kurias iššaukė gerai pavaizduotas sovietinių vergų gyvenimo sąlygos. Diskusijos parodė, kad kanadiečiai yra susirūpinę atkreipti rimtą dėmesį į vietos komunistų vedamą propagandą, kurios tikslas yra paruošti dirvą sovietiniam rojui Kanadoje.

Kviestųjų svečių tarpe buvo „NL“ atstovas G. Rukšėnas.

PRANEŠIMAS.

Wellando ir apylinkės, Fontill, Donville, Port-Colborne, Cippawa, Niagara Falls, gyvenantieji lietuviai, kuriems dar nėra užpildytos Kanados lietuvių registracijos kortelės, prašomi iki š. m. lapkričio mėn. 30 dienos pranešti Wellando A. L. O. K-tui savo adresus ir šeimoms narių skaičių, pagal kuriuos komitetas prisiųs užpildyti registracijos korteles.

Rašyti: Wellando ALOK-tas, 21½ Sixth St., Welland, Ont.

Wellando ALOK-tas.

SAVI PAS SAVUS,

Palaikykite tuos, kurie skelbia „Nepriklausomoje Lietuvoje“.

Montrealyje, š. m. lapkričio 4 dieną, šeštadienį 7½ v. įvyks didelis
Lietuviškų dainų, operų arių, meniškų šokių ir fortepiono muzikos

KONCERTAS

Jo programą išpildys plačiai žinomi ir visų mėgiami
artistai

IZABELĖ MOTEKAITIENĖ

Lietuvos Valstybinės Operos Solistė

BRONIUS MARIJOŠIUS

Lietuvos Valstybinės Operos Solistas

KAZYS SMILGEVIČIUS

Kauno ir Paryžiaus Konservatorijų absolventas pianistas

J. KVIETYTĖ

Meniškojo Šokio Solistė

Po koncerto bus šokiai griežiant kapelai Lithuanica, kartu veiks bufetas su užkandžiais, vynu, alumi ir kitais lengvais gėrimais. (Koncerto - baliaus vieta bus pranešta vėliau).

Montrealio ateitininkai.

Edmond COURCHESNE

Advokatas

CIVILINĖS IR KRIMINALINĖS BYLOS.

10 ST. JAMES ST. W., KAMB. 308

TEL. HA 4607 MONTREAL.

TORONTO

SUNKIAI SERGA P. O. INDRELIENĖ

Plačiai žinomoji lietuvių visuomenės veikėja Toronte, daugelio organizacijų veikli organizatorė ir narė, KLCT narė p. Ona Indrelienė sunkiai susirgo tulžies akmenimis. Ji paguldyta ligoninėn ir spalio 24 dieną jai turėjo būti padaryta sudėtinga operacija.

P. O. Indrelienei linkime ištvirti visus ligos sunkumus, laimingai pernešti operaciją ir greit pasveikus vėl grįžti į visuomeninio darbo areną, kuri be darbščios ir rūpestingos jos veiklos neišsivaizduojama.

A. STEPONAVIČIENĖS MERGAICIŲ CHORO

koncertas, primenama, bus šį šeštadienį, spalio 28 d., Eaton salėje. Ruošia „Dainos“ draugija. Visi kviečiami dalyvauti.

BOMBOS ATGARSIAI

Spalio mėn. 8 d. atentato uk rainiečių komunistų darbo „šventovė“ reikalas.

Pasuko komunistams būdingu keliu, o 4 dienų laike to rontikiams gatvėje buvo dalinami paveiksluoti atsišaukimai, nukreipti vienašališkai prieš naujuosius ateivius. Šie buvo pristatyti, kaip esesininkai ir žydų žudytojai, kurie savo nusikalstamus polinkius pradeda išjudinti demokratiškoje Kanadoje šaly ir svarbiausia — kėsinasi į grynai „kultūrinę“ senųjų ukrainiečių organizaciją. Tam įrodyti prispaudinta komentarų ir fotografijų, kaip so vietiškuose leidiniuose, su choralais, vaikučiais, mergaitėmis šokėjoms, skaityklų kambariuose susirinkusiais mokiniais ir pan. Toks perspalvintas minėtos organizacijos neutralumas puola labiau į akis, kada po atentato angliškų spauda aiškiai apibūdino, kokios rūšis savivaikla apdaužytame klube buvo pravedama. Toronto „Daily Star“ net pažymėjo, kad sprogimo metu, nežiūrint primygtino reporteriams tvirtinimo, jog tą vakarą buvo grynai mokyklinio amžiaus vaikų parengimas, programos tarpe turėjo pasirodyti ir komunistinės taikos peticijos kalbėtojas, kuris, turbūt, tenorėjo susirinkusius „vaikučius“ geriau apšviesti.

Patriotinių ukrainiečių grupių atstovai po šitokio dalykų išvystymo prileidžia, kad pats

atentanas buvo padarytas provokaciniais tikslais, išjudinant šmeižtų kampaniją prieš paskutinio karo aukas, kurios įnešė daug šviesos į komunistišką melo raizginį.

Tenka su įdomumu palaukti tikrųjų kaltininkų atradimo.

SPALIO REVOLIUCIJOS MINEJIMAS

Raudonoji Rusijos revoliucija prieš 33 metus sukrėtusi didesnė Eurazijos dalį ir po ilgesnės metų eilės atvedusi pasaulį į klaidų dabartinę padėtį, randa savo atgarsį Toronte, kur lietuvių iniciatyva sudarytas tarptautinis komitetas lapkričio mėn. pradžioje vienoje iš didesnių miesto halų ruošia jos teisingą įvertinimą. Svečiais kalbėtojais pasirodys žymios Kanados visuomeninio ir politinio gyvenimo asmenybės.

Šio didelės reikšmės žygio paruošiamąjį darbą atlieka atskirų tautybių atstovai su dr. J. Kaškeliu priekyje. Prie komiteto iš įvairių taut. laikraščių redaktorių ar spaudos darbuotojų sudarytas propagandos organas.

Tikslesnės žinios ir minėjimo programa bus paskelbta vėliau.

TORONTO UNIVERSITETO LIETUVIŲ KLUBAS ŠAUKIA SUSIRINKIMĄ

Sekmadienį, š. m. spalio 29 d., Toronto Universiteto lietuvių Klubas šaukia Toronto aukštųjų mokyklų lietuvių studentų, doktorantų, aliumnų ir akademinio personalo visuotinį susirinkimą. Susirinkimas įvyks 2 val. p. p. 907 Dundas Street West patalpose.

TULK Valdyba.

CIVILINĖS SUTUOKTUVĖS

Spalio mėnesio pradžioje Ontario provincijoje įsigaliojo civilinės metrikacijos įstatymas, kuris teisėjams suteikė galią daryti sutuoktuves.

Spalio 20 d. Toronto City Hall buvo sutuokta lietuvių pora — Jurgis Stoltengofas ir Erna Tvarinskaitė, Klaipėdos krašto lietuvaitė.

Sukūrusiems lietuvišką šeimą mos židinį laimingo vedybinio gyvenimo!

J. J.

ŠEIMININKAMS

PARUOŠĖ DIPL. AGR. J. ŠIPELIENĖ.

KRUPNIKAS.

Proporcija: 1 kvorta spirito, 1 stiklinė medaus, 2 stiklinės cukraus, 1 stiklinė vandens, ½ onz. kvepiančių pipirų, ½ onz. muškato riešuto, 1 lazdelė vanilijos, 1 grūdėlis gvazdikėlių, truputį cinamo, tarkuotų apelsinų ir citrinų, žvejelį (2-jų apelsinų ir 2 citrinų).

Darbas: Vandeni su visais proporcijoj minėtąsias prieskoniais.

PONIŲ IR PANELIŲ DĖMESIUI!

Taisau mašina „Nylon“ ir visokių rūšių moteriškų šilkinų kojinių nubėgusias akis.

Pataisymai be jokių žymių.

PIGIOS KAINOS: tik 10 centų už vieną akių nubėgimą. Galima siųsti ir paštu.

VALĖ IVANAUSKIENĖ

854 Allard Ave Verdun, Montreal, P. Q. Tel. HE 7596

Edouard MONDOR

Notaras

10 ST. JAMES ST. W., KAM. 308.

TEL. LA 5022 MONTREAL.